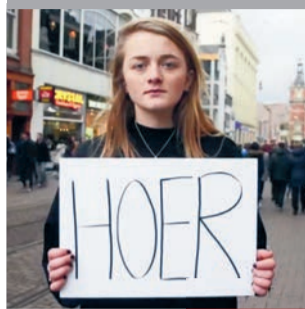

Mare

'Ze noemen me de gekste'

Pagina 9

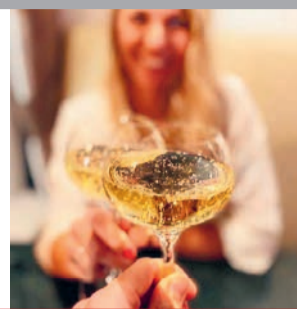
Insta-feminist Milou Deelen: 'Vind je mij een aandachtstrekker? Top!'

Pagina 3

De filosofie van het studentenleven: van stress tot ontgroening

Pagina 6

Seks! Succes! Feest! Hoe influencers drank promoten op Instagram

Pagina 7

Leidse wetenschappers pakken voor dienstreizen vaker de trein, zo blijkt uit cijfers van boekingskantoor Uniglobe. En waarom zou je eigenlijk nog vliegen als je kunt Skypen?

Universitair docent Miko Flohr stond zaterdag om half zeven 's ochtends op het perron van station Voorschoten, om zijn reis naar Paestum in Zuid-Italië te beginnen. Een tocht van twee dagen, volgens de planning. 'Ik heb het weleens in één dag gedaan. Nu kies ik ervoor om dat in twee delen te hakken. Het traject is Leiden - Utrecht - Basel - Zürich - Milaan - Rome - Salerno. Er zijn twee musea die ik met oog op mijn onderzoek wil zien. Die pak ik dan en route mee.'

'Ik kies ervoor om zoveel mogelijk dienstreizen met de trein te doen. Ja, dat heeft met het milieu te maken. Niet dat mijn niet-gevlogen dienstreizen nou zo'n groot verschil maken, vertelt hij. 'Ik vind echter dat de trein pakken voor academici de normale praktijk moet worden. De beste manier om dat voor elkaar te krijgen is door het gewoon te gaan doen.'

Het goede nieuws: hij is niet de enige. Vanuit Leiden wordt steeds meer met de trein gereisd, en minder met het vliegtuig. Ondanks de universitaire bevolkingsgroei nam het aantal geboekte vliegtickets de afgelopen twee jaar steeds een beetje af, terwijl er ten opzichte van 2016 veel meer treintickets werden geboekt, blijkt uit cijfers van zakenreisbureau Uniglobe, dat de universitaire reizen boekt. Het aantal treintickets dat Uniglobe voor de universiteit boekte, is ten opzichte van 2016 met 82 procent toegenomen, van 494 naar 899.

Het minder goede nieuws: treinen zijn nog ver in de minderheid. In 2019 werden er 4643 vliegtickets via Uniglobe gereserveerd. Dat is wel lager dan in 2016 (4782), en een stuk lager dan in 2017 (5133).

In 2016 was nog slechts negen procent van de geboekte tickets een treinticket, en 91 procent een

vliegticket. In 2019 was dit respectievelijk 16 en 84 procent.

Vliegreizen zijn dus nog steeds een van de grootste vervuilingbronnen van de universiteit. De grootste energieslurper is eigenlijk elektriciteit, maar daar compenseert de uni voor (daarover straks meer). Tel je dat niet mee, dan is het vliegtuig de grootste vervuiler, met 63 procent van de totale uitstoot in 2018.

Dat probleem speelt in de hele academische gemeenschap. 'We weten dat wetenschap *carbon intensive* is', zegt Thomas Franssen, onderzoeker bij het Centrum voor Wetenschap en Technologie Studies. 'Voor veel academici is het bezoeken van internationale conferenties niet alleen prestigieus, maar ook echt belangrijk voor hun carrière. Als je klimaatverandering serieus neemt - en veel wetenschappers doen dat - wat betekent dat dan voor de kennisproductie en wat we goede wetenschap vinden? Het is heel knap als jouw artikel in *Nature* staat, maar wat doet dat ertoe als er planten- en diersoorten verdwijnen?'

Franssen organiseert komende zomer een congres waar die vraag aan bod komt. 'Vliegen is dan wel

één van de eerste dingen waar je aan denkt.'

Vandaag is er een congres in Leiden, waar wordt gekeken naar technologische oplossingen. Want waarom vliegen als je kan Skypen? Parke Wilde, professor *consumer economics* aan Tufts University in Boston, is de *keynote speaker*. Gewoon vanuit de VS, overigens. 'Ik neem mijn speech op, en die spelen zij af. Voor de vragen achteraf bel ik in', zegt hij aan de telefoon.

'De technologie wordt steeds beter, maar het is *work in progress*. Om een gênante situatie te voorkomen, moet je altijd vooraf testen of alles werkt: of je genoeg bandbreedte hebt, of het programma in orde is. Als dat allemaal zo is, is teleconferentie een heel goede vervanging voor een "echte" bijeenkomst.'

Toch blijft netwerken belangrijk, en zeker voor jonge onderzoekers is het belangrijk nog persoonlijk contacten te leggen, zegt

hij. 'Zij moeten nog een netwerk opbouwen. Soms is vliegen dan onvermijdelijk.'

Technologie is de groenste oplossing, en waarschijnlijk de toekomst, zegt promovendus Tim Vergeer. Maar ook hij ziet daar een groot nadeel in voor beginnende wetenschappers. 'Als promovendus ben je nog een *nobody*, dus hoe ga je ooit worden uitgenodigd voor een video conference? Wil je een beetje bekend worden, dan moet je echt naar fysieke congressen toe. Daar leer je professoren van over de hele wereld kennen die jou kunnen helpen met je onderzoek.'

Daarnaast is het treinnetwerk

vaak onhandig en kan treinen duur uitvallen. Vergeer kiest om die redenen vaak toch voor het vliegtuig. 'Ik vind de trein relaxter, je hebt niet het gedoe van een vliegveld. Parijs en Londen hebben bijvoorbeeld een directe aansluiting. Maar voor alles wat verder is, pak ik het vliegtuig.'

> Verder lezen op pagina 4

Klikspaan

DOOR BART BRAUN Over meerdere studentenflats in Nederland gaat dezelfde *urban legend* rond. Eigenlijk, zo gaat het verhaal elke keer, was het er in de jaren zestig neergezet om de toen studerende babyboomers een dak boven het hoofd te bieden. De verwachting was dat na die golf het aantal studenten weer zou dalen, en de hele boel was dus ontworpen om kort mee te gaan. Ergens in de jaren tachtig had het al gesloopt moeten worden, maar het staat er nog steeds.

Het is niet waar, maar als je rondloopt over het Utrechtse IBB of het Amstelveense Uilenstede, geloof je het zo. In Leiden hebben we de Klikspaanweg, en ook de Klik heeft zijn beste tijd gehad. Dat betekent dat er veel onderhoud nodig is.

Dat onderhouden gaat niet zo lekker, liet *Mare* eerder deze maand zien. Lekkages (ook in de meterkast), verwarmingen die het niet doen, blokkades voor mensen met beperkingen en andere gevaarlijke situaties. Om de bekende filmfilosoof Jack Sparrow te citeren: *the problem is not the problem*. Want bij beheerder Duwo zitten best mensen die er wat aan willen doen. 'Het zijn de formuliertjes en procedures die niet werken of te lang duren', vatte een van de bewoners het samen.

In het wederhoor ontkende Duwo alles. Incidenten waren puur incidenteel, meldingen werden zo spoedig mogelijk opgepakt en er was geen, herhaal: geen sprake van achterstallig onderhoud. Moet je als huurder eens proberen: gewoon zeggen dat je huur betaald is, ook al staat het geld nog steeds op je rekening. Maar in een stad waar het tekort aan studentenkamers in de duizenden loopt, kan je niet stemmen met je voeten.

Het verhaal kreeg een staartje: de glasharde ontkenning schoot een van de geïnterviewde huurders in het verkeerde keelgat. Zij trok er met haar camera op uit en zette wat voorbeelden van achterstallig onderhoud op de foto. Beschimmelde muren, bekisting die al meer dan een jaar opengebroken was, geblokkeerde nooduitgangen – extra onhandig omdat Duwo geen blusmiddelen verstrekt, en vluchten dus de enige optie is bij brand. 'En dan is er nog genoeg wat niet in een foto te vatten is', verzuchtte ze op Twitter.

En ineens kon er wel wat. Klagen bij de beheerafdeling van Duwo werkt blijkbaar niet, maar klagen bij de afdeling webcare wel. Ene ^Annemarie zette een technisch beheerder in beweging, en aan de nooduitgangen werd dezelfde dag nog wat gedaan. Als er een paar duizend mensen meekijken, zijn de formuliertjes en procederetjes ineens niet meer zo'n belemmering.

Je zou er bijna van op Twitter gaan.

Colofon

Redactie-adres Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
Website mareonline.nl
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 10.000

Hoofredactie
Frank Provoost frank.provoost@mare.leidenuniv.nl
Redactie
Vincent Bongers vbongers@mare.leidenuniv.nl
Bart Braun bbraun@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman a.s.kloosterman@mare.leidenuniv.nl
Sebastian van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Susan Wichgers s.wichgers@mare.leidenuniv.nl
Tirza Pulleman (stagiair)
Medewerkers
Vera Amtzen · Remco Breuker · Maia de Quay · Marit de Roij · Benjamin Sprecher · Else van der Steeg · Ivo Verseput
Fotografie Taco van der Eb · Marc de Haan
Illustraties Bas van der Schot · Bandirah · Silas.nl
Basisonwerp Roeland Segaar, Dokwerk Communicatie
Art direction en vormgeving marcel van den berg joostmarcellis.nl
Drukwerk Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk
Advertenties Bureau van Vliet B.V.
Postbus 20 2040 AA Zandvoort
Telefoon 023 - 571 47 45
Redactieraad
Prof. dr. Rick Lawson (voorzitter) · Prof. dr. Frank Israel (vice-voorzitter) · drs. Marije van den Berg · Prof. dr. Willem van der Does · drs. Malou van Hintum · Emilie van Kinschot · Roel van Niekerk · Nathan Oosthoek · Frank Rensen · dr. Alexander Pleijter · Marten Jesse Pot · dr. Hermelijn Smits · Jonatan Wirix-Speetjens · Prof. dr. Kutsal Yesilkagit
Adreswijzigingen, klachten en opmerkingen over de toezending redactie@mare.leidenuniv.nl 071-5277272
Ingezonden mededelingen
Mededelingen voor het op donderdag verschijnende nummer moeten uiterlijk de voorafgaande donderdag 16.00 uur in het bezit van de redactie zijn.
ISSN 0166-3690

Column

Verandering is *niet* onze verantwoordelijkheid

Eerder deze maand was het weer Warme Truiendag. U weet wel, die dag waarop de universiteit de verwarming met veel tromgeroffel op 16 graden zet om haar maatschappelijke betrokkenheid te tonen op sociale media, om de kachel vervolgens tot ver in de lente te laten loeien zonder dat medewerkers hem uit kunnen zetten.

De trend in het universitaire wereldje om zo duurzaam mogelijk te leven en werken is de laatste jaren in een stroomversnelling geraakt. Studenten en medewerkers worden gevraagd om hun eigen mok mee te nemen naar evenementen om geen plastic bekertjes te hoeven verspillen, in kantines wordt steeds meer vegetarisch eten aangeboden en lange dure treinreizen naar congressen worden aangemoedigd om maar niet te hoeven vliegen. Bij bijeenkomsten van studieverenigingen in Leiden en studentenraden van de colleges in Oxford zijn maatregelen om minime details van het universitaire leven te verduurzamen een vast onderdeel van de agenda.

Ik was ooit bij de algemene ledenvergadering van een studievereniging waar men besloten had om voortaan geen plastic borden meer te gebruiken. Daar schreef een groepje studenten een lange reactie op waarin verwezen werd naar wetenschappelijk onderzoek waaruit bleek dat het afwassen van borden slechter voor het milieu was dan het gebruik van plastic borden. In de vergadering werd deze kwestie vervolgens uitgebreid bediscussieerd. Dit alles zonder een zweem van ironie. Kun je ze ook niet kwalijk nemen, het wordt er bij jonge mensen al vroeg ingestampt dat je de verpersoonlijking van het kwaad bent als je niet zo duurzaam mogelijk leeft.

Nog los van het feit dat dit alles geen enkele zin heeft met de honderden miljoenen tonnen plastic die er per jaar geproduceerd worden en de miljarden extra mensen die de komende decennia een welvaartsniveau zullen bereiken dat hen in staat stelt om te vliegen, hebben we hier natuurlijk te maken met een elitaire stok om het klootjesvolk mee

te slaan. De gemiddelde niet-universitair geschoolde Nederlander heeft het geld niet om *fast fashion* links te laten liggen, zijn huis te isoleren of zijn vliegtickets naar Spanje om te zetten naar een peperduur treinretourtje. Ach, dat onwetende gepeupel.

Belangrijker echter is het feit dat mensen zich met het consumentenactivisme dat achter al deze initiatieven schuilt laten gebruiken als bliksemafleider voor een systeem dat veranderd moet worden. Wanneer we meegaan in het door multinationals en overheden gretig omarmde frame dat iedereen zijn steentje kan bijdragen, halen we de druk van overheden af om door middel van beleid verandering te forceren.

Pas wanneer iedereen ervan doordrongen is dat verandering *niet* onze verantwoordelijkheid is, kan er daadwerkelijk iets gebeuren. We gaan immers nooit met z'n zeven miljard ons gedrag zodanig aanpassen dat alle milieuproblematiek de wereld uit is. Er is maar één weg, en die dwarsboom je door te doen alsof burgers zelf deze verantwoordelijkheid hebben. Met het uitdragen van een milieubewuste levensstijl help je de kentering niet, je staat haar juist in de weg.

Als jij zelf duurzame keuzes maakt en je in de vreemdste bochten wilt wringen om zo min mogelijk plastic te gebruiken en vliegereizen te ontwijken valt dat alleen maar te prijzen, maar zodra je er anderen op gaat aanspreken of duurzaamheid gaat invoeren op universiteiten bereik je het tegenovergestelde effect. Laat overheden zich niet achter je verschuilen. Het is niet ons aller verantwoordelijkheid, het is geen kwestie van en-en, het zijn enkel regeringen die iets kunnen veranderen. Dus neem vooral je eigen mok mee naar de universiteit, maar doe de plastic bekertjes niet in de ban. En laat je opgeheven vingertje maar thuis.

MARIT DE ROIJ studeerde geschiedenis en Russische studies in Leiden en volgt nu een vervolgmaster in Oxford

Interview

Superveel ophef, dat is wat ik wil

Milou Deelen geeft de Annie Romein-Verschoorlezing

Milou Deelen protesteerde tegen slutshaming bij haar studentenvereniging: 'Wat echt vet is, is dat die traditie om een jaarlijks slettenlied te schrijven, na mijn filmpje is afgeschaft.'

Instagram-feminist Milou Deelen stelde *slutshaming* bij het corps aan de kaak en geeft op 5 maart de Annie Romein-Verschoorlezing. 'Als mensen mij een aandacht-trekker vinden: top!'

DOOR SUSAN WICHGERS 'Slutshaming is niet oké', betoogde Milou Deelen (24) in een filmpje dat drie jaar geleden viral ging. Inmiddels is ze uitgegroeid tot één van de bekendste jonge feministen van Nederland.

Ze sprak zich destijds uit tegen slutshaming bij Vindicat, het Groningse studentencorps, waar ze toen nog lid was. Inmiddels is ze gestopt met haar studie en woont ze weer in Amsterdam, waar ze vandaan komt. Deelen is journalist en schrijft een boek met vriendin en feminist Daan Borrel dat in mei uitkomt – over het krabbenmandeffect onder vrouwen.

Waarom had je dat slutshaming-filmpje ook alweer gemaakt?

'Ik had al heel snel door dat er wat mis was bij het corps. Eerst waren het allemaal kleine dingen: dat ik werd gewaarschuwd om niet met te veel jongens te zoenen voordat ik iets had gedaan, want dan ben je laag, terwijl mannen juist stoer zijn als ze veel vrouwen "neuken".

'Anderhalf jaar later werd er een lied over mij geschreven, een jaarlijkse traditie van een mannen-dispuut, over de grootste slet van het jaar. Als ik jongens daarop aansprak, dat ik het niet leuk vond, werd er steeds gezegd: het is maar een grapje. Ik dacht: jij vindt het niet grappig en ik ook niet, dus dat is een slap excuus. Het was intimiderend, vernederend en ik schaamde me heel erg tegenover iedereen. Iedereen wist dat het over mij ging. Supergénant.

'Daarnaast zei ik ook tegen vrienden dat ik me er heel rot over

voelde. Dan zeiden heel veel vrouwen: trek het je niet zo aan, volgende keer gaat het wel over een ander meisje. Dat vond ik zo'n rare reddenatie, want dat praat het toch niet goed? En hoe kan ik het me niet persoonlijk aantrekken als het over mij gaat? Wat echt vet is, is dat de traditie om een jaarlijks slettenlied te schrijven na mijn filmpje is afgeschaft. Door je mening te uiten kun je dingen veranderen.'

Inmiddels ben je actief als feminist, in de journalistiek en op social media, en strijd je onder andere tegen seksuele intimidatie.

'Daar moet je je tegen blijven uitspreken. Er wordt te weinig over gepraat, waardoor slachtoffers zich heel erg schamen. Ze worden niet geloofd, of mensen vinden het onzin. Ik krijg zoveel berichten van vrouwen die zeggen: bedankt dat je dit doet, want hierdoor voel ik me gehoord, heb ik het gevoel dat er naar me wordt geluisterd. Dus die bewustwording is heel belangrijk.

'En dingen zoals een klap op de bil, dat soort intimidatie, dat is genormaliseerd, maar het is niet normaal – het is niet normaal dat iemand ongevraagd aan je gaat zitten.'

Maar daar moet je toch iets van zeggen op het moment dat het gebeurt? Het verdwijnt toch niet door erover te praten?

'Dan leg je de verantwoordelijkheid bij het slachtoffer, *victim blaming*, in plaats van bij de dader. En erover praten is wel stap een.'

Wat is stap twee?

'De daders, of potentiële daders, zijn het probleem, niet de vrouwen die het wordt aangedaan. Dus supergoed als je er wat van zegt op zo'n moment, maar er zijn natuurlijk ook vrouwen die dat niet kunnen of durven. Uiteindelijk is het vooral een

mannenprobleem. Dus daar zouden we iets aan moeten doen: mannen leren dat dat niet kan.'

Dat gebeurt nu dus niet? Wordt mannen zo expliciet aangeleerd dat dat wel mag?

'Op de basisschool zelfs al: "Meisjes plagen, kusjes vragen." Daar leren jonge jongens, kleuters nog: ga maar over een meisje haar grenzen heen, en als ze het niet leuk vindt, dan vraagt ze eigenlijk kusjes. Dan leer je dus niet dat "nee" betekent dat je moet stoppen. En als meisje leer je ook dat dat leuk is, ook al vind je het niet leuk.

'Ik heb vaak genoeg met jongens in bed gelegen, dat ik zei: nee, ik wil dit niet. "Jawel, jawel, jij wil dit wel", zei hij dan. Soms bleef ik volhouden, maar soms heb ik dingen tegen mijn zin in gedaan, omdat ik dacht dat het erbij hoorde. Ik denk dat er veel vrouwen zijn die het niet kunnen of durven om "nee" te zeggen.'

Denk je dat zo'n filmpje tot verandering leidt, of zorgt het er juist voor dat mensen er heel hard tegenin gaan?

'Dat heb je altijd. Misschien dat mensen stoer doen tegen elkaar, maar 's avonds in hun bed liggen en denken: misschien heeft ze toch wel een punt. Negatieve reacties bevestigen ook vaak het probleem. Als iedereen toen om mijn filmpje had geapplaudiseerd, was er niet echt een probleem geweest. Terwijl er nu mensen zeiden: wat een slet. Nou, kijk: *you prove my point*.'

Mensen vinden dit soort activisme ook irritant omdat het op aandachttrekkerij lijkt. Als ik naar jouw Instagram kijk, denk ik: is dat nou allemaal nodig?

'Dat is precies het doel. Als mensen mij een aandachttrekker vinden: top! Want ik vraag wel aandacht

voor onderwerpen waarvan ik denk dat ze heel veel aandacht verdienen. Wie zich afvraagt of dat nog wel nodig is, kijkt echt niet verder dan zijn eigen neus lang is. Je weet niet hoeveel vrouwen er nog worden verkracht, gewoon omdat ze vrouw zijn. Als jij daar geen last van hebt, superfijn, maar dat betekent niet dat anderen er geen last van hebben. Het is een privilege om te kunnen denken dat het niet nodig is.'

Waarom post je bijvoorbeeld een foto van jezelf in een witte onderbroek met een bloedvlek erin?

'Als ik doorlekte op de middelbare school, schaamde ik me kapot. Hoe fijn zou het zijn als daar normaal over gedaan werd? Poepen, wat iedereen doet, daar hangt toch minder schaamte omheen dan menstruatie.

'Ik snap dat zo'n foto heftig is, want dit zien we niet veel – dat is juist het probleem. Als ik gewoon een tekstje had geschreven: "Nou mensen, vanaf nu vind ik dat we daar minder moeilijk over moeten doen", dan had iedereen gedacht: prima. Maar nu was er superveel ophef. Dat is wat ik wil, zo komt de discussie op gang.'

'We zien ons niet gerepresenteerd in de media. We zien geen doorgelekte onderbroeken, in Always-reclames is het bloed blauw, en is het één druppel. Trouwens, dit is nog een *fucking* keurige foto. Het is één klein rondje bloed. Je moet eens weten hoe het echt is als ik doorlek, helemaal op mijn benen zit het dan. Als we hiervan al schrikken...'

Vind je ook weleens iets heel anders dan verwacht wordt van een feminist?

'Ja, nou, ik denk het wel. Toevallig heb ik net een stuk voor Vice geschreven, over dat ik een schaamlipcorrectie heb gehad, en dat dat niet betekent dat ik geen feminist ben. Daar heb ik wel twee jaar mee gewacht: moet ik daar wel over schrijven? Ik denk dat heel veel mensen zich daarover zullen verbazen omdat ik eerst ook dacht dat het mijn feminisme tegensprak, maar ik strijd ervoor dat alle vrouwen er mogen zijn.'

Milou Deelen, Instagram als spandoek. Annie Romein-Verschoorlezing, Academiegebouw, donderdag 5 maart, 20.00 u

Annie Romein-Verschoor

Schrijfster en historica Annie Romein-Verschoor (1895–1978) promoveerde in 1935 in Leiden op het proefschrift *Vrouwenpiegel, over de Nederlandse romanschrijfster na 1880*. Ze debuteerde in 1928 met een kinderboek. Later schreef ze onder meer een roman over het leven van Hugo de Groot, essays over literatuur, memories over haar links engagement en inzet voor de emancipatie van vrouwen. Vlak voor de Tweede Wereldoorlog speelde ze een belangrijke rol in het Comité van Waakzaamheid tegen het fascisme. Samen met haar man Jan Romein was ze een voorvechter van het marxisme.

Achtergrond

Je doet het eigenlijk altijd fout

> Vervolg van de voorpagina

Voor een reis naar Florence rekent Vergeer het tijds- en prijsverschil voor. 'Volgens NS International betaal ik voor eind deze maand 226 euro voor een enkeltje, waarbij ik 19 uur onderweg ben en drie keer moet overstappen. Een goedkopere optie is 163 euro voor een enkeltje, maar dan moet ik nog een keer extra overstappen. Op Cheaptickets betaal ik 150 euro voor een retour en ben ik twee uur onderweg. Het komt dan niet in me op om met de trein te gaan.'

Promovendi krijgen subsidie van wetenschapskoepel NWO waarmee ze onder meer hun reiskosten kunnen betalen, legt hij uit. 'Ik kan wel heel milieubewust de trein pakken, maar dan kan ik dus minder vaak naar een congres of naar die ene buitenlandse bibliotheek.'

Vergeer: 'Enerzijds is het aan de belastingbetaler niet uit te leggen dat je met het vliegtuig gaat, omdat we allemaal groener moeten reizen. Aan de andere kant is het ook niet uit te leggen waarom je voor de trein kiest als dat meer geld kost, dat ook in andere dingen kan worden gestoken. In die zin doe je het altijd fout.'

Wat vindt de Universiteit Leiden eigenlijk? 'Om als vooraanstaande internationale researchuniversiteit de binnen- en buitenlandse contacten goed te onderhouden, zullen dienstreizen noodzakelijk blijven, staat in het Milieubeleidsplan 2016-2020. 'Verantwoord en duurzaam reizen zijn daarbij de belangrijkste uitgangspunten.'

Als richtlijn geldt dat reizen korter dan zes uur zoveel mogelijk per trein moeten worden afgelegd. Dat lukt aardig: zo'n 95 procent van de korte trips gaan via het spoor. Als die overige vijf procent ook voor de trein had gekozen, had dit 45 ton CO₂ gescheeld, rekent het rapport uit. Het ging meestal om vluchten naar Londen.

'In Europa reis ik bij voorkeur met de trein', zegt Jos Damen, hoofd van de bibliotheek van het Afrika Studie Centrum in Leiden. 'Dat is

'We moeten allemaal groener reizen. Maar het is aan de belastingbetaler ook niet uit te leggen waarom je de trein kiest, als dat meer geld kost.'

echter niet altijd een haalbare optie. Er zijn ook bestemmingen in Europa die relatief dichtbij zijn maar waar een vliegtuig toch handiger is, Edinburgen Uppsalabijvoorbeeld. De trein naar Edinburgen pakken, betekent dat je gewoon twee dagen bezig bent.

'Mijn lijn is: alleen reizen als het nodig is, pak de trein als het kan. Naar Afrika moet je wel vliegen. Ik schat in of mijn aanwezigheid echt

nodig is. Zo was er onlangs een bijeenkomst in een Afrikaans land over een project waar ik geen presentatie voor hoefde te geven. Het was best nuttig als ik erbij was geweest, maar niet noodzakelijk. Dus toen ben ik niet gegaan.'

Dat wil niet zeggen dat het altijd goed gaat. 'Ik ben net terug van een vergadering met een commissie van de universiteitsbibliotheek in Frankfurt. Die treinreis was

gepland van half acht tot half een met één overstap, maar uiteindelijk duurde die van half acht tot half vijf de volgende ochtend, met zes treinen, twee bussen en een taxi.'

Een vlucht duurt dan weliswaar maar een uur, zegt Damen. 'Maar je moet twee uur voor vertrek aanwezig zijn. En het vliegveld ligt meestal flink buiten de stad. Met de trein zit je meteen in het centrum. Daar win je weer wat.'

Ook Flohr ziet de voordelen: 'In de trein pak ik gewoon mijn laptop om te werken. Reizen is dan geen tijdverspilling.' **BB/VB/AK/SVL/SW**

EdTech for Sustainability: Designing Conferencing to go Digital
Symposium met Park Wilde, PLNT (Langegracht 70)
donderdag 20 februari,
13:00 - 18:00

Hoe compenseert de universiteit?

Hoewel de scherpe randjes er misschien afgeschaafd kunnen worden met zonnepanelen, richtlijnen voor treinreizen, efficiënter energiegebruik en warmtetriciëndagen, moeten er toch duizenden medewerkers en studenten worden gevoed, verwarmd, vervoerd en verlicht.

DOOR ANOUSKA KLOOSTERMAN Om daar flinke deuken in de slaan, is grover geschut nodig. Daarom doet de universiteit aan compensatie. Dat werkt zo: per uitgestoten ton koolstofdioxide koopt ze een certificaat, waarvan het geld naar projecten gaat die het CO₂-niveau in de atmosfeer juist verlagen. Voor de planeet maakt het immers niet uit waar die CO₂ wel of niet vandaan komt, als het nettoresultaat maar goed is, is het idee.

Of zo'n klimaatvriendelijke zin heeft, valt of staat bij de uitvoering ervan. Een geplante compensatieboom moet natuurlijk wel lang genoeg blijven staan. En sommige projecten zijn niet wat ze lijken. Dat ondervond ook promovendus Andrea Reyes Elizondo. Zij beseftte dat een paar keer per jaar vliegen onvermijdelijk was – haar familie woont in Mexico,

en die van haar partner in Slowakije. Dus zelfs al doet ze alles voor haar onderzoek met de trein en via Skype, zit ze voor familiebezoek zeker vier keer per jaar in het vliegtuig.

'Dat wilde ik compenseren', zegt ze. 'Niet voor het instituut, maar voor mezelf.' Dat kan vaak bij het boeken van vliegtickets – voor een paar euro koop je je CO₂-schuld met één klik als het ware af. 'Dat doe ik nooit – ik vertrouw het niet. Die maatschappijen zijn zo hard aan het lobbyen, terwijl er eigenlijk meer belasting op vliegen moet komen.'

Daarnaast zijn niet alle certificaten even betrouwbaar. 'Er zijn slimme mensen die er geld in zien. Zoals iemand die certificaten verkocht voor een bos in Indonesië. Niet in de zin van: we gaan nieuwe bomen planten, maar in de zin van: we gaan ze niet kappen. Ik zocht naar kleine projecten, in Mexico, want daar kom ik vandaan, en vond een organisatie die kleine gemeenschappen helpt met de administratieve rompslomp van de certificaten. Zij steunen projecten in het Maya-gebied. Ik heb een paar Maya-vrienden gevraagd, en zij zeiden dat het er betrouwbaar uitzag.'

Ze berekende de uitstoot van haar vluchten online, en kocht voor 11 ton CO₂ aan certificaten, à 11 tot 15 euro per ton. 'Uiteindelijk heb ik rechtstreeks de organisatie van het project gecontacteerd en het van hen gekocht.'

Vooralsnog compenseert de universiteit voor elektriciteit en aardgas, met certificaten die Garanties van Oorsprong (GVO's) en vrije emissierechten (VERs) worden genoemd. Het resultaat: van de ongeveer 50 duizend ton uitstoot van de universiteit blijft nog zo'n 12 duizend ton over.

Ook dat is niet onomstreden. In 2012 bestond er ophef rond de buitenlandse GVO's – vaak leidden ze niet echt tot meer productie van groene stroom in het buitenland. In Noorwegen hebben energiebedrijven die certificaten bijvoorbeeld helemaal niet nodig, omdat alle stroom sowieso groen is.

Dat erkent de universiteit zelf ook: 'Door het kopen van Garanties van Oorsprong (GVO's) van buitenlandse oorsprong stimuleert de universiteit de opwekking van duurzame elektriciteit in eigen land niet.

Daarom wil de Universiteit Leiden GVO's kopen van Nederlandse herkomst. Sinds 2017 heeft de universiteit uitsluitend Nederlandse wind-certificaten.

De universiteit is ook van plan

voor vluchten te compenseren, al is nog niet bekend hoe. Volgens het duurzaamheidsverslag worden de vluchten van 2018 en 2019 in één keer afgekocht. Dan blijft er nog zo'n vijfduizend ton CO₂-uitstoot over.

Cijfers en feiten

- In 2019 werden er 899 treintickets geboekt bij Uniglobe. In 2016 waren dit er 494.
- Sinds 2017 is het aantal geboekte vliegtickets afgenomen: van 5138 naar 4643. Terwijl er wel meer mensen op de universiteit werken. Let wel: dit zijn niet alle vliegtickets; vermoedelijk boekt niet iedereen via Uniglobe.
- De populairste vliegbestemmingen in 2019 waren Genève en Londen.
- De gemiddelde ticketprijs voor de trein ligt rond de 130 euro, terwijl die voor het vliegtuig zo'n 440 euro bedraagt. In 2017 was de berekende bruto CO₂-uitstoot van de universiteit 51.964 ton. In 2018 was dit 49.808 ton.
- Ruim 58 procent daarvan komt vrij bij de productie van elektriciteit. Zakelijk vervoer komt op de tweede plaats met 16 procent in 2018. Dit komt voornamelijk door vliegvluchten.
- Dat is zonder compensatie van elektriciteit en aardgas. Na compensatie stootte de Universiteit Leiden in 2018 12.705 ton CO₂ uit.
- In 2016 lag dit veel hoger: 22.446 ton. Dat komt omdat er toen nog niet voor aardgas werd gecompenseerd.
- Als de universiteit ook voor vliegvluchten compenseert, komt de netto-uitstoot op 5200 ton CO₂.

Vaderlands wordt Nederlands

Naamswijziging bij geschiedenis is 'zakelijk en niet politiek'

Het eeuwenoude vak Vaderlandse geschiedenis aan de Universiteit Leiden gaat straks Nederlandse geschiedenis heten. De huidige naamgeving zou de indruk wekken dat de Nederlandse geschiedenis op niet-eigentijdse wijze wordt onderwezen.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK Dat staat in een memo van het faculteitsbestuur van Geesteswetenschappen. De nieuwe naam zou 'beter aansluiten bij de inhoud' en 'neutraler'

zijn. Ook op andere universiteiten wordt de afstudeerrichting zo genoemd en in het buitenland werd het vak altijd al als *Dutch History* vertaald. De naam Vaderlandse geschiedenis voor de leerstoel bestaat al sinds 1860 en is tot op de dag van vandaag gehandhaafd.

Het is de sectie zelf die met het wijzigingsvoorstel is gekomen, zegt hoogleraar Nederlandse geschiedenis Henk te Velde. 'Het is een zakelijke verandering, er zit geen duidelijke politieke agenda achter.'

De naam is allang uit de tijd, maar toch al die tijd gehandhaafd, zegt hij. 'De naam doet nu geen recht

meer aan hoe het vak zich heeft ontwikkeld.'

Volgens Te Velde is het onderwerp nationalisme als onderzoeksobject namelijk steeds minder belangrijk geworden. 'Het nieuwe is er vanaf, het bepaalt niet meer de agenda van het vak. In de maatschappij gaat het er nog heel veel over, maar voor wetenschappelijk onderzoek is het onderwerp nationalisme minder actueel. Daarom is de term vaderlands nu ook niet meer passend.'

De naamswijziging van het vak valt niet bij iedereen in goede aarde. Faculteitsraadslid van Geesteswetenschappen Mitchell Wiegand

Bruss: 'Ik heb het er met geschiedenisstudenten over gehad en zij vinden het heel vreemd. De naam bestaat al sinds 1860, het is een traditie. De naam zou niet meer eigentijds zijn, maar waarom moeten we eigenlijk zo nodig trendy meegaan met de tijd?'

Volgens Wiegand Bruss is er ook 'niemand die denkt dat het een supernationalistisch vak is' als het Vaderlandse geschiedenis blijft heten.

Te Velde benadrukt dat het daar niet om gaat. 'Het is niet vanuit controverse dat we dit doen, we vinden de term niet verwerpelijk. Het is een praktische verandering, en juist

daardoor was iedereen binnen de sectie het er tamelijk over eens.'

Daarnaast valt Wiegand Bruss over het feit dat de leerstoel, in tegenstelling tot het vak, wél Vaderlandse geschiedenis blijft heten. 'Als je de naam van het vak verandert, verandert dan ook die van de leerstoel', zegt Wiegand Bruss.

Te Velde verwacht dat dat op termijn ook gaat gebeuren. 'Daarbeslist het college van bestuur over, maar het ligt voor de hand dat die naam uiteindelijk ook wordt aangepast.'

De naamswijziging voor het vak gaat volgens Te Velde over twee jaar officieel in.

'Stop draaideurconstructies'

Volgens het college van bestuur komt de draaideurconstructie vrijwel niet meer voor aan de universiteit. De universiteitsraad is daar nog niet van overtuigd en wil meer informatie.

Werkgevers moeten een werknemer na drie contracten voor bepaalde tijd een overeenkomst aanbieden voor onbepaalde tijd.

Het komt voor dat bedrijven en instellingen hier onderuit proberen te komen door mensen tijdelijk via uitzendbureaus in te huren. Daarna kunnen weer meer tijdelijke contracten volgen.

'De raad hoort nog steeds heel veel verhalen dat deze constructies

op de universiteit voorkomen. We verzoeken het college om cijfers hierover', zei Dorien de Koning van studentenpartij ONS tijdens de universiteit vorige week.

'We willen absoluut geen draaideurconstructies', reageerde Carel Stolker. 'We treden echt op als we zo'n constructie zien. Meld het ook bij ons of bij de faculteiten als je denkt ze ergens aan te treffen. Ik kom op Twitter weleens meldingen tegen, dan gaan we er ook mee aan de slag. Maar daar krijgt het enorm veel dynamiek, dan lijkt het om tientallen gevallen te gaan, en dan blijkt het allemaal om een en dezelfde casus te gaan. We hebben een lijst laten opstellen binnen de universiteit. Het

gaat om een heel beperkt aantal gevallen. Iedere zaak is er echter een te veel. We blijven er scherp op.'

'Wat zijn de gevolgen voor de medewerker als we zien dat het stiekem toch gebeurt?', vroeg Bart van der Steen van personeelspartij FNV Overheid. 'Komt die vast in dienst, of zwaait die af? Dat maakt uit voor het wel of niet melden.'

Stolker: 'Ik kan me voorstellen dat je daar heel voorzichtig mee bent. Het is een ingewikkeld probleem. Ik snap de zorg. We gaan het onderzoeken. Kijken wat we in concrete gevallen hebben gedaan. Ik mag hopen dat we niet tegen de betrokkenen hebben gezegd: donder hem er maar uit.' VB

Tweede Kamer is voor loting

Als het aan de Tweede Kamer ligt, mogen universiteiten en hogescholen bij populaire studies weer gaan loten.

Het voorstel om het selectiesysteem af te schaffen, werd vorig week ingediend door Harry van der Molen (CDA) en Jan Paternotte (D66). Een ruime Kamermeerderheid steunde dinsdag de motie.

Vorige week bleek al dat D66

vindt dat het huidige selectiemodel leidt tot prestatiedruk en ongelijke kansen. Numerus-fixusopleidingen kijken nu naar de schoolresultaten, motivatie en persoonlijkheid van scholieren, en mogen toetsen en gesprekken afnemen. Meerdere populaire studies zouden volgens de partij weer willen loten.

Minister Van Engelshoven (D66) van Onderwijs zal binnenkort reageren op het verzoek van de Kamer. TP

Prijs voor onderzoeker universitair wangedrag

Marijke Naezer ontving vrijdag de Academie-Kus voor haar onderzoek naar wetenschappelijk wangedrag op universiteiten. De Leidse klokkenluiders Laura Steenbergen, Roberta Sellaro en Bryant Jongkees grepen daarmee naast de prijs.

Naezer onderzocht aan de hand van 53 getuigenissen van vrouwelijke hoogleraren pestgedrag, seksuele intimidatie en wetenschappelijke sabotage. Ze ontdekte een moeilijk te doorbreken patroon in het wangedrag, dat ontstaat door hiërarchische verhoudingen, hoge mate van

competitie en een slechte bescherming van slachtoffers.

Naezer voerde het onderzoek uit voor het Landelijk Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren. De resultaten leidden tot ingrijpen van minister Van Engelshoven, die druk uitvoert op universiteiten om de klachtenstructuur te verbeteren. Er vindt ook een pilot met ombudspersonen plaats.

De Academie-Kus werd dit jaar voor de derde keer uitgereikt. De prijs belooft onderzoekers die zich op moedige wijze inzetten voor de academische wereld. Dit jaar was het thema sociale veiligheid. TP

Iran bespioneerde universiteit

Drie Nederlandse universiteiten en een hogeschool zijn volgens consultancybureau PwC aangevallen door Iraanse hackers. Volgens de universiteit staat ook Leiden op die lijst, maar gaat het waarschijnlijk om een geval uit 2018.

Vrijdag berichtte de NOS uit een lopend onderzoek van adviesbureau PwC dat universiteiten in binnen- en buitenland worden aangevallen door hackers van de Iraanse overheid.

Volgens PwC waren de hackers bij drie universiteiten en een hogeschool op zoek naar wetenschappelijke kennis. Het onderzoek van het bedrijf loopt nog, en de gegevens

worden zolang nog niet openbaar gemaakt. Volgens universiteitswoordvoerder Caroline van Overbeeke 'schijnt Leiden genoemd te worden, maar we hebben het rapport niet.'

Van Overbeeke verwijst naar de Iraanse spionage die begin maart 2018 bekend werd. Toen werden negen Iraanse hackers door de Verenigde Staten aangeklaagd vanwege het stelen van gegevens van 320 universiteiten over de hele wereld. 'Hierbij werd ook de Universiteit Leiden genoemd', mailt Van Overbeeke. 'Op basis hiervan zijn maatregelen getroffen, maar eventueel gelekte gegevens zijn hiermee niet

verdwenen van het internet. Van nieuwe, geslaagde spionage is op dit moment bij ons echter niets bekend. De overheid waarschuwt de universiteiten al geruime tijd voor spionage. En spionage heeft in 2018 dus ook daadwerkelijk plaatsgevonden.'

Welke gegevens er toen precies zijn ingezien of zijn gestolen is onbekend. Van Overbeeke: 'Spionage wordt zichtbaar doordat vertrouwelijke informatie veel later wordt teruggevonden bij criminelen. Er zijn wel signalen dat er handel zou plaatsvinden in academische publicaties en boeken. Dat zou illegaal zijn, maar is anders dan spionage naar onderzoeksgegevens.' VB

Steeds meer studiepauze

Het aantal studenten dat een pauze neemt tussen de bachelor- en masteropleiding, is sinds 2006 meer dan verdubbeld. Toen liep 12,1 procent studievertraging op, in 2018 was dat 26,5 procent.

In totaal gaat het om meer dan 37.000 studenten die sinds 2006 een studiepauze namen na de bachelor, of helemaal niet meer begonnen aan een masteropleiding. Dat blijkt uit cijfers van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), opgevraagd door radioprogramma *Fris!* en *Pointer* (een website voor datajournalistiek van KRO-NCRV).

Volgens studentenvakbond LSVb nemen veel studenten een tussenjaar om het cv aan te vullen. Ze lopen stage of doen een bestuursjaar, om zo meer kans te maken op de ar-

beidsmarkt. Een tussenjaar kan ook helpen bij het kiezen van de juiste master uit een overvloed van opties. Met de invoering van het leenstelsel is er nog een reden bijgekomen: studenten gebruiken de studiepauze om extra geld te verdienen om de studie te bekostigen.

Maar uit de cijfers blijkt ook dat het na een tussenjaar moeilijk is om het studeren weer op te pakken. Studenten zien soms helemaal af van een masteropleiding. En dat is nadelig voor het vinden van werk, omdat veel werkgevers een volledige studie op het cv verwachten.

Gelukkig zijn er ook mensen die na een lange vertraging toch de studie weer oppakken. Twee studenten die in 2006 na hun bachelor een pauze namen, hebben zich in 2018 ingeschreven voor een master. TP

Achtergrond

Waarom doe ik wat ik doe?

Filosofie van het studentenleven: prestatiedruk, perfectionisme en een lege portemonnee

Wie gaat studeren, stapt opeens in een wereld van onafhankelijkheid, verantwoordelijkheid en volwassen worden. Drie Utrechtse filosofiestudenten willen dat generatiegenoten beter nadenken over grote levensvragen en schreven het boek *Studentendenken*. 'Naïef zijn is lekker makkelijk.'

Waarom moest dit boek er komen?

Veronique Scharwächter (21): 'Je studententijd is de fase waarin je ineens van alles zelf moet gaan doen. Dat kan best beangstigend zijn. Je zult je meer dan daarvoor dingen afvragen als: wie ben ik, hoe bepaal ik wie mijn vrienden zijn, hoe kan ik een bevredigend leven leiden?'
Luuk Brouns (26): 'Of heel basaal: waarom studeer ik überhaupt?'
Scharwächter: 'Mensen die geen filosofie studeren, praten daar misschien minder over, terwijl ze wel met zulke vragen rondlopen. Hen willen we helpen hierover na te denken.'

Maar mbo-scholieren of jongeren die al werken kunnen deze vragen toch net zo goed hebben?

Scharwächter: 'De thema's die we aankaarten zijn voor meer mensen dan alleen studenten herkenbaar, maar de keuzemogelijkheden die studenten hebben, zijn wel heel kenmerkend. En we zijn zelf nog student en weten daar dus het meest van.'

Brouns: 'Ik heb zelf op het mbo gezeten, en ik merkte dat ik tegen dezelfde dingen aanliep als nu. Maar toen kon ik er nog niet goed woorden aan geven. Neem bijvoorbeeld keuzestress: op het mbo moest ik bedenken of ik zou gaan werken of doorstuderen.'

Daniel van Wyngaarden (21): 'We willen niet de academicus zijn die komt vertellen hoe je je studententijd moet leven. We zijn ook zelf nog naïef. Het is praktische filosofie in een studentikoos jasje.'

Over die keuzestress: is dat niet een luxeprobleem?

Scharwächter: 'Mensen die kunnen kiezen tussen chocolade- of aardbeienijs, zijn achteraf tevredener

Luuk Brouns, Veronique Scharwächter en Daniel van Wyngaarden: 'Het is praktische filosofie in een studentikoos jasje.' Foto Maarten Hartman

over hun keuze dan als ze uit twintig smaken mogen kiezen. Daar zijn ze nooit helemaal tevreden mee, want wat als je toch die andere had gekozen?'

Brouns: 'Achter zo'n studiekeuze zit tegenwoordig ook nog veel druk. Je moet binnen korte tijd afstuderen, omdat je anders niet meer kan lenen en geen ov-vergoeding meer krijgt.'
Van Wyngaarden: 'Het is ook steeds minder duidelijk bij welke studie welke baan hoort. Door technologische innovaties verandert de maatschappij snel en de voorspelling is dat in sommige sectoren de mens vervangen wordt door techniek. Dat kan ook onrust geven.'

We horen heel veel over studentenproblemen: prestatiedruk, perfectionisme, financiële onzekerheid. Zijn die er meer dan vroeger?

Van Wyngaarden: 'Wij zijn de eerste generatie studenten in tijden die studeert zonder basisbeurs. Uit onderzoek blijkt dat die financiële onzekerheid negatieve invloed heeft op de mentale gesteldheid.'
Scharwächter: 'Het gaat er niet om of we nu meer problemen hebben dan vroeger, het gaat erom dat we ervoor uitkomen en als dat nodig is naar een psycholoog gaan. Studenten willen daar tips en handvatten voor, en dit boek kan daarbij helpen.'

Jullie hebben het ook over ontgroeningen.

Van Wyngaarden: 'Ik stel dat het best makkelijk kan zijn om je te verliezen in een massa op een studentenvereniging en dat leden hun lidmaatschap heel erg zien als een onderdeel van hun identiteit, terwijl dat misschien niet gerechtvaardigd is. Stel je een zachtmoedig persoon voor die lid wordt van een studentenvereniging, de ontgroening doorloopt en daar heel erg van schrikt. Toch blijft hij lid en een paar jaar later organiseert hij de ontgroening zelf. Wat is er dan met die persoon gebeurd?'

Is het niet gewoon een toneelstukje? Naderhand schudden ontgroener en ontgroende elkaar gewoon de hand.

Van Wyngaarden: 'Dat kan, maar als iemand een toneelstukje speelt in het dagelijks leven, is hij niet zichzelf. Dus moet je dat willen?'
Scharwächter: 'Wat ik jammer vind, is dat je in een ontgroening moet bonden op een negatieve manier. Ze moeten allemaal dezelfde el-

lende doormaken om die band te creëren. Ik denk dat dat ook met positieve activiteiten en teamwork-spellen kan. Maar de kritiek daarop luidt dat je dan niet met elkaar in hetzelfde schuitje hebt gezeten.'

Maar een ontgroening is er toch ook om afvallers tegen te gaan?

Scharwächter: 'Maar is dat wenselijk? Je wil mensen iets heel kuts laten doen, zodat ze laten zien hoe graag ze erbij willen horen. Stel je voor dat ik eerst door het stof zou moeten gaan voordat ik met Daniel en Luuk bevriend zou kunnen worden.'

'Vrienden maken is überhaupt iets wat we doen om de eenzaamheid te ontvluchten. Iedereen zit gevangen in de eigen geest; verbintenis zoeken met de ander lukt nooit helemaal. Het enige wat wij kunnen bereiken is het vinden van saamhorigheid in het alleen zijn.'

Er zijn ook mensen die zich juist heel verbonden voelen met anderen. Misschien is het wel jouw onvermogen om je met anderen te verbinden.

Scharwächter: 'Misschien voel ik me eerder eenzaam dan een ander wanneer verbinding zoeken niet lukt, maar ik denk echt dat de verbintenis die mensen voelen er eigenlijk niet is.'
Van Wyngaarden: 'We moeten verbintenis met een ander ook weer niet als iets mystieks gaan zien. Het is ook oké als iemand je slechts gedeeltelijk begrijpt. Ik denk wel dat je pas eenheid met iemand kan voelen als je elkaar heel goed kent. Dat is mijn antithese tegen de eenzaamheid van de geest.'

Veronique, jij schrijft dat het leven een zinloze exercitie is.

'De zinloosheid van het leven inzien geeft me ook rust'

Scharwächter: 'Er zijn meer argumenten te bedenken voor dan tegen die stelling, maar ik hou de mogelijkheid open dat er iets is wat ons verstand te boven gaat. Dan heb ik het niet over de man met de baard op een wolk, maar een hogere kracht die wij niet begrijpen.'

'Ik zie om me heen studenten die een planning hebben voor de dag en dan denk ik: wat is hun motivatie? Als je het ze vraagt, weten ze het ook niet. "Het moet gewoon", zeggen ze. Naïviteit en vermindering zijn ook wel lekker makkelijk.'

'Ik vraag me heel vaak af waarom ik doe wat ik doe. Toch heb ik er baat bij om mezelf die vraag af en toe te stellen. De zinloosheid ervan inzien geeft me ook rust. Het doet me realiseren dat het niet uitmaakt of je levend of dood bent.'

'De zinloosheid van het bestaan zou ook tot de conclusie kunnen leiden dat je niet meer wil leven, maar dat zeg ik niet. Ik zeg: het maakt niet uit, dus dan kan ik net zo goed doorgaan.'

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

Luuk Brouns, Veronique Scharwächter en Daniel van Wyngaarden, *Studentendenken*. Uitgeverij Prometheus. 212 pagina's, €19,99

Sluipwesp

Burgeronderzoekers hebben samen met Leidse wetenschappers afgelopen zomer een nieuwe sluipwesp ontdekt in het Vondelpark in Amsterdam. De groep beschrijft de wesp, omgedoopt tot *Apheereta vondelparkensis*, in het *Biodiversity Data Journal*.

Met een ingegraven jampotje met rotend kippenvlees, hoopte de groep kevers te lokken. In plaats daarvan vonden ze een onbekende wesp. Kees van Achterberg, sluipwespexpert van Naturalis, stelde later vast dat het inderdaad om een nieuwe soort gaat. Het insect is daarna ook nog aangetroffen in de duinen van Oostvoorne.

Uit onderzoek blijkt dat het een parasitaire wesp is. De eitjes worden op andere insecten geplaatst, waarna de larven dat insect van binnenuit opeten.

De expeditie was een initiatief van Taxon Expeditions, een bedrijf dat burgers mee laat helpen bij het ontdekken van nieuwe diersoorten. Medeoprichter Menno Schilthuizen, tevens onderzoeker bij Naturalis, leidde de expeditie. Waar de ontdekkingsstochten meestal naar exotische plekken als Borneo of Maleisië gaan, werd er nu gekozen voor Amsterdams oudste park. Het feit dat er zelfs in dit drukke hart van Amsterdam nog nieuwe soorten opduiken, toont volgens de wetenschappers aan dat er nog voldoende te ontdekken valt.

Ketamine

Behalve lekker-met-de-meiden-keta is ketamine ook gewoon een geneesmiddel, vooral een pijnstiller en verdovingsmiddel. Promovenda Kelly Jonkman onderzocht een nieuwe manier om het toe te dienen: inhaleren met behulp van een vernevelaar. Dat lijkt veilig te zijn, op basis van haar proeven met kleine aantallen vrijwilligers. Ook ziet Jonkman een paar toepassingen, zoals bij patiënten die ongeneeslijk ziek zijn.

Ook voor pijnpatiënten bij wie opiaten niet goed helpen of teveel bijwerkingen hebben, zou ingeademde ketamine een optie kunnen zijn. Sterker nog, het heeft minder bijwerkingen op de ademhaling dan opiaten, en zou dus ook aanbevolen moeten zijn bij operaties waarbij anders veel opiaten gebruikt zouden worden, stelt de onderzoeker. Zij promoveerde eind januari op haar bevindingen.

Planeten

Nederlandse wetenschappers, onder wie de Leidse postdoc Joseph Callingham, hebben een nieuwe manier ontdekt om het bestaan van planeten aan te tonen. Dat schrijven ze in *Nature*. De onderzoekers hebben met de Low Frequency Array (LOFAR) radiotelescoop, die in Drenthe staat, abnormale radiogolven van de nabij rode dwergster GJ1151 gemeten.

De radiogolven worden veroorzaakt door de interactie tussen de ster en diens planeet. De meting van die golven, bewijst het bestaan van de planeet. Dat er sprake is van zulke radiogolven wordt al jaren voorspeld, maar is nu voor het eerst aangetoond.

Rode dwergsterren zijn kleiner en koeler dan de zon, en hebben een sterker magnetisch veld. Dat stelt de eromheen draaiende planeten bloot aan intense magnetische activiteit, en kan de planeet opwarmen of de atmosfeer aantasten. Met de LOFAR kan de sterkte van die activiteit voor het eerst ingeschat worden.

Op Insta is het altijd ergens vijf uur

Hoe influencers reclame maken voor alcohol

Opvallend veel Insta-influencers pronken met drank, ontdekten Leidse en Amsterdamse psychologen. 'Dit is een maas in de wet.'

DOOR BART BRAUN Ze wil niet stichtelijk zijn, niet moraliseren. Gezondheidspsychologe Winnie Gebhardt herhaalt het een paar keer. Maar de vanzelfsprekendheid waarmee iedereen in Nederland drinkt en zo vaak te veel drinkt, de achteloosheid waarmee alle maatschappelijke gevolgen van alcoholgebruik worden bekeken: het stoort haar wel.

'Wees eerlijk: als jij alcohol drinkt, gaat het je niet alleen om de smaak, toch? De betekenis van het gedrag is nauw verweven met wat voor jou belangrijk is. Dingen als lol hebben, je vrij voelen. Je weet dat het niet goed voor je is, en dus maak je een verhaal waardoor het toch klopt, voor jou. De industrie kent die verhalen als geen ander, en speelt daar heel slim op in.'

Je ziet dat ook terug in de reclames. Seks! Succes! Feest! Plezier! Mooie mensen! En oh ja, geniet maar drink met mate. Maar niet heus, want als iedereen écht met mate zou drinken – maximaal één glas per dag, adviseert de Gezondheidsraad – dan gaan de merken uit de reclamespotjes allemaal failliet.

Die prachtige reclamewereld zie je weerspiegeld op sociale media. Cocktails op het strand, tuttige memes over wijn, feestjes met bier, gezellig in de kroeg en het is altijd wel ergens op de planeet vijf uur, toch?

Als gezondheidspsychologe wil je dan weten wat de invloed daarvan is. Dat is spannend onderzoek, ingewikkeld ook. Niet alleen omdat

social media zo vluchtig zijn, maar ook om aan data te komen. Wat zien de gebruikers? Zelfs als jij mij toestemming geeft om over je schouder mee te kijken, kan ik foto's van je vrienden zien, en is nog steeds de privacywetgeving in het geding. Maar bij zelfreportage – hoeveel van deze posts zag je deze week? – dan weten mensen vaak niet meer wat ze hebben gezien.'

Gebhardt's bachelorstudenten bedachten een elegante onderzoeksmethode. Je vertelt je proefpersonen heel nadrukkelijk niet waar je in geïnteresseerd bent, en laat ze kiezen uit een stapel plaatjes. Welke vijf afbeeldingen lijken het meeste op jouw tijdlijn? 'Het kiezen voor afbeeldingen met drank erop, bleek opvallend goed samen te hangen met het eigen drankgebruik, met name bingedrinken.' Dat verband was sterker naarmate de proefpersonen meer tijd op sociale media doorbrachten.

Een andere optie, waarover ze met UvA-collega Hanneke Hendriks publiceerde in *Frontiers in Psychology*: niet kijken naar de tijdlijnen, maar naar de opvullers daarvan. Onder jongeren is Instagram het populairste sociale medium, en de populairste Instagrammers hebben miljoenen tot vele miljoenen volgers. Posten die influencers wel eens over drank?

Dat werd turven, dus. De psychologen bepaalden welke Nederlandse influencers het populairst waren onder hun proefpersonen, en bekeken de honderd meest recente posts. Was er drank in beeld? En zo ja, was het merk zichtbaar? En als dat zo was, stond er dan ergens bij of er voor de post was betaald?

Totale score: 384 posts met alcohol erin. Niet heel verrassend voor Instagram: niet één daarvan had iets te melden over vechtpartijen, kots, orgaanschade, verkeersdoden, verslaving of de andere nare zaken die toch ook bij drank komen kijken. Alle 384 keer was de lading positief. Van de 178 mensen postten er 113 minstens één keer over drank.

'Eerlijk zijn kost je populariteit, terwijl het daar juist om draait'

Uitschieters waren Leonie ter Veld (van 'Gewoon wat een studentje 's avonds eet') en rapper Lil Kleine, die respectievelijk 16 en 15 keer over drank postten.

Bij één op de vijf 'alcoposts' was het merk duidelijk zichtbaar, en bij een derde van die groep stond er netjes bij dat daarvoor was betaald. Toch vermoedt Gebhardt dat dat bij in elk geval een gedeelte van de rest ook het geval moet zijn geweest. 'Dit is een industrie die al vaker heeft laten zien niet terug te denken voor scrupuleuze, agressieve marketing. Dat een Instagram-post niet hoeft te vermelden of ervoor betaald is, is een maas in de Nederlandse wetgeving, er is gewoon geen regelgeving voor op dit moment.'

Maas in de wet? Nou, een van de redenen dat de psychologen alleen naar Nederlandse influencers keken, is dat de wet hier strenge eisen stelt aan alcoholreclame. Die mag

niet speciaal gericht zijn op minderjarigen, mag sowieso niet op tv voor negen uur 's avonds. Bij zogeheten *product placements* gelden nog extra eisen, waaronder in elk geval vermelding dat er betaald is om dat flesje in beeld te brengen.

Gelukkig voor de alcoholmarketeers kijken jongeren tegenwoordig nauwelijks nog televisie. Ze zitten op YouTube, en sociale media. Een mini-enquête onder 121 scholieren wees uit dat de geturfde alcoposters geen onbekenden zijn onder minderjarige Insta-gebruikers.

In Duitsland is het ook bij productplaatsing op sociale media verplicht te melden dat er betaald is, en dat zou volgens Gebhardt al helpen. 'Wij zien het in onze studie ook: als je erbij zet dat het een advertentie is, krijg je minder likes. Voor de influencers zelf is dit natuurlijk een duivels dilemma. Eerlijk zijn kost je populariteit, terwijl het daar nou net allemaal om draait.'

Maar gaan jongeren er nou ook echt meer van drinken? En hoeveel dan? 'Dat heeft ook te maken met wie jij je identificeert, en wie je volgt. En in hoeverre wil je zijn zoals zij? We weten uit ander onderzoek al dat posts van je vrienden invloed hebben op eet- en drinkgedrag. Maar hoe groot de *influence* van de influencers hier is, daar zijn we nog mee bezig. We hopen nog te publiceren over een proef waarin we een namaak-feed samenstellen: gaan jongeren meer drinken, afhankelijk van wat we posten? En we willen aan jongeren vragen wat ze bewuster of weerbaarder zou maken tegen deze vorm van reclame.'

Zuivere wetenschap loont (en is onvoorspelbaar)

Samenleving moet naar onderzoekers luisteren in plaats van andersom

Wetenschappers worden niet meer alleen afgerekend op hun prestaties. Zelfs als ze een beurs aanvragen, wil geldschietter NWO een 'narratief cv' zien. Volgens **Jorrit Kelder** komt dat voort uit een ergerlijke overfocus op 'nut'.

De lezer van *Mare* zal het ongetwijfeld niet zijn ontgaan dat de Nederlandse academie, bij monde van de VSNU en NWO, onlangs heeft besloten om wetenschappelijke staf niet slechts meer te beoordelen op basis van de hoeveelheid publicaties, maar meer op de kwaliteit van hun totale *output*. Ook andere zaken zoals onderwijs, of maatschappelijke impact tellen mee.

Het nieuwe 'Erkennen en waarderen' werd met veel gejuich ontvangen. Nu staat NWO bekend als een organisatie die snel kan inspelen op ontwikkelingen in het veld, en het mag dan ook niet verbazen dat juist deze organisatie al een voorschot heeft genomen op deze nieuwe trend, door een zogenoemd 'narratief cv' in te stellen bij subsidieaanvragen in de zogeheten Veni en Vici-ronde, en straks ongetwijfeld ook bij de Vidi. Dit nieuwe cv, meldt een begeleidend schrijven, biedt ruimte om de volle breedte van de kwaliteiten van een kandidaat te kunnen

beoordelen, en dus niet slechts iemands vaardigheden en kwaliteiten op het gebied van, ik zeg maar wat, onderzoek.

Nu staat de kwaliteit van de *peer review* en algemene beoordeling bij de vernieuwingsimpuls van NWO al jaren onder druk, maar toch rijst de vraag waarom 's lands grootste onderzoeksfinancier het nodig vindt om kwaliteiten anders dan puur academische merite mee te wegen. Helemaal verrassen doet het niet, want het past natuurlijk in een veel oudere trend: wég van traditioneel, zuiver onderzoek, waar NWO ooit voor is opgericht. In plaats daarvan: meer toegepaste, 'nuttige', wetenschap.

Ik verwijs hier naar de zogeheten 'impact'-paragraaf in de Vernieuwingsimpuls, of – nog veel erger – gedrochten zoals de Nationale Wetenschapsagenda en vanaf dit jaar het Kennis en Informatie Convenant (KIC). Dat is in feite verkapt staatssteun aan het midden en kleinbedrijf. De overheid betaalt mee aan hun bedrijfsresearch, die onder het mom van 'kansen voor wetenschappers' via NWO aan de Nederlandse academie wordt aangeboden.

Wetenschappers moeten zich meer op de maatschappij richten en laten zien waaraan het belastinggeld wordt besteed, zo luidt de leus. Ze moeten meer samenwerken met bedrijven om ervoor

te zorgen dat hun kennis ook daadwerkelijk te gelde, dan wel tot 'nut' wordt gebracht. Of dat terecht is, wordt eigenlijk door niemand gevraagd. Door het hele land ziet men colleges van bestuur vrolijk mee-knikken met de wensen van de ministeries van OC&W en Economische Zaken. Of, namens die ministeries, NWO of de steeds verder van de universiteiten losgezongen VSNU, waar de S van Samenwerken in het acroniem een fossiel uit betere tijden is.

Dit is ergerlijk, niet alleen omdat heel veel onderzoekers al heel veel doen aan zaken als kennis-disseminatie en valorisatie, en helemaal geen nieuw (of halfbakken) beleid nodig hebben om zich van hun taak te kwijten. Het is vooral ook ergerlijk omdat het voorbijgaat aan de vraag wat wetenschap in de kern eigenlijk is: het analyseren van bepaalde problemen zonder enige verdere doelstelling – in het Engels ook wel 'blue skies research' genoemd. Een zekere afstandelijkheid (los van de vraag of een onderzoeker zich ooit geheel kan of moet afsluiten van de maatschappij) heeft ook voordelen wat betreft integriteit.

Onderzoek kan niet alleen heel snel op volkomen verkeerde wijze worden gepresenteerd en geïnterpreteerd en voor politieke of andere doeleinden worden gebruikt. Het huidige debat, waarin een

aantal partijen openlijk twijfelt aan de integriteit van zowel methoden als onderzoekers, is paradoxaal genoeg voortgekomen uit de politieke wens om wetenschap meer aan de maatschappij te verbinden.

Is de wetenschap dan volkomen nutteloos, of zou ze dat moeten zijn? Natuurlijk niet. Zo is gebleken dat juist 'blue sky science' uiteindelijk veel meer aan de basis staat van maatschappelijke of industriële innovaties dan men op grond van het beperkte budget zou mogen verwachten. Zuivere wetenschap 'loont' dus, maar niet op een manier die valt te kwantificeren of te voorspellen.

Misschien wordt het tijd dat we de wetenschap niet vragen te luisteren naar de verwachtingen van de samenleving, maar de samenleving wat meer te laten luisteren naar de wetenschap. En als we dan toch bezig zijn: zouden we ook de universitaire bestuurders mogen vragen méér te geloven in de kracht van de academie 'an sich', en hun beleid af te stemmen op de wensen en behoeften van diegenen die zij dienen – de universitaire onderzoekers; niet de maatschappij, noch NWO.

JORRIT KELDER is historicus en archeoloog. Hij werkt ook als 'Senior Grant Advisor' bij Luris, de universitaire afdeling die onder meer ondersteuning biedt bij beursaanvragen

Advertentie

UNIVERSITAIRE VERKIEZINGEN 2020

Kijk ook op: universiteit leiden.nl/verkiezingen

1 TIJDSCHEMA VERKIEZINGEN

Het volgende tijdschema is opgesteld voor de verkiezingen van de:

- Studentengeleding van de Universiteitsraad,
- Personeelsgeleding van de Universiteitsraad
- Studentengeleding van alle Faculteitsraden
- Personeelsgeleding Faculteitsraad FGGA (tussentijds)
- Studentenraad LUMC
- Dienstraad Vastgoed (Tussentijds)

16 maart	peildatum en vaststelling kiezersregisters
17 en 18 maart	kandidaatstelling van 9.00 tot 16.00, inzage kiezersregisters en indienen verzoeken tot verbetering kiezersregisters bij het betreffende stembureau
19 maart	besluiten stembureaus inzake kandidaatstelling en verzoeken tot verbetering kiezersregisters (beroep mogelijk op 20-25 maart; beslissing op beroep 26-31 maart)
20 en 23 maart	herstel van verzuimen kandidaatstelling
24 maart	beslissing stembureaus herstel van verzuimen kandidaatstelling (beroep mogelijk op 25-30 maart; beslissing op beroep 31 maart-3 april)
20 april	verzenden elektronische oproepen; opening verkiezingen (9.00 uur)
23 april	sluiting stemming (16.00 uur)
24 april	uitslag stemming (beroep mogelijk van 28 april tot en met 1 mei; beslissing op beroep 4 mei t/m 7 mei)

2 WIE IS KIESGERECHTIGD

Kiesgerechtigd is iedereen die op 16 maart 2020 (de peildatum) krachtens een aanstelling bij de Universiteit Leiden werkzaam is in een van de onderdelen waar verkiezingen worden gehouden en iedereen die op die datum als student – dus niet als extraneus of gaststudent – staat ingeschreven. Deze groep behoort dus in het kiezersregister te zijn opgenomen.

Op 17 en 18 maart liggen de kiezersregisters ter inzage bij de stembureaus en kunnen ook verzoeken tot verbetering worden ingediend.

Student-assistenten oefenen hun kiesrecht in beginsel uit in de geleding van de studenten. Andere studenten in dienst van de universiteit oefenen hun kiesrecht uit in de geleding van het personeel. Personen in dienst van NWO, FOM of daarmee vergelijkbare organisaties en werkzaam bij de Universiteit zijn ook kiesgerechtigd; zij worden wel aangeraden bij de ter inzagelegging van de kiezersregisters te controleren of zij daarin ook zijn opgenomen.

U kunt uzelf ervan overtuigen dat u in het kiezersregister bent opgenomen door op 17 en 18 maart 2020 even bij het stembureau langs te gaan; u kunt op deze dagen ook een verzoek tot verbetering van het kiezersregister indienen.

3. KANDIDAATSTELLING

Indien u belangstelling heeft voor een actieve rol in de medezeggenschap kunt u zich op 17 en 18 maart 2020 kandidaatstellen. De formulieren daarvoor zijn verkrijgbaar bij de stembureaus en op www.universiteit leiden.nl/verkiezingen.

Op 19 maart 2020 maken de stembureaus hun beslissingen ten aanzien van de ingediende kandidaatstellingen bekend. Mochten er verzuimen zijn geconstateerd die kunnen worden hersteld – zoals het ontbreken van voldoende handtekeningen van kiesgerechtigden die de kandidaatstelling ondersteunen – dan is daartoe volgens bovenstaand schema gelegenheid.

4. BEROEP

Indien u het niet eens bent met een beslissing van een stembureau met betrekking tot de kandidaatstelling of de verbetering van het

kiezersregister, dan kunt u daartegen beroep aantekenen volgens bovenstaand schema bij de kamer voor de verkiezingen van de Commissie voor de beroep- en bezwaarschriften (Rapenburg 70 te Leiden).

Ook tegen beslissingen met betrekking tot het herstel van verzuimen in de kandidaatstelling kan volgens bovenstaand schema bij de kamer voor de verkiezingen beroep worden aangetekend.

5. STEMMEN VIA INTERNET

Let op! De periode waarin gestemd kan worden is vier dagen!

De verkiezingen gaan volledig via het internet. Om te kunnen stemmen dient u gebruik te maken van uw ULCN account. Vanaf 20 april 2020 (9.00 uur) kunt u met dit account inloggen op de verkiezingsapplicatie. U kunt tot uiterlijk 23 april 2020 (16.00 uur) uw stem uitbrengen. Stemmen kan vanaf elk device met internetaansluiting.

6. STEM BUREAUS

De verkiezingen worden georganiseerd door verschillende stembureaus, zie www.universiteit leiden.nl/verkiezingen. Voor verdere inlichtingen kunt u zich richten tot het Centraal Stembureau.

De drugsbaas als heilige

Hoe een Mexicaans kartel het hart van het volk wilde veroveren

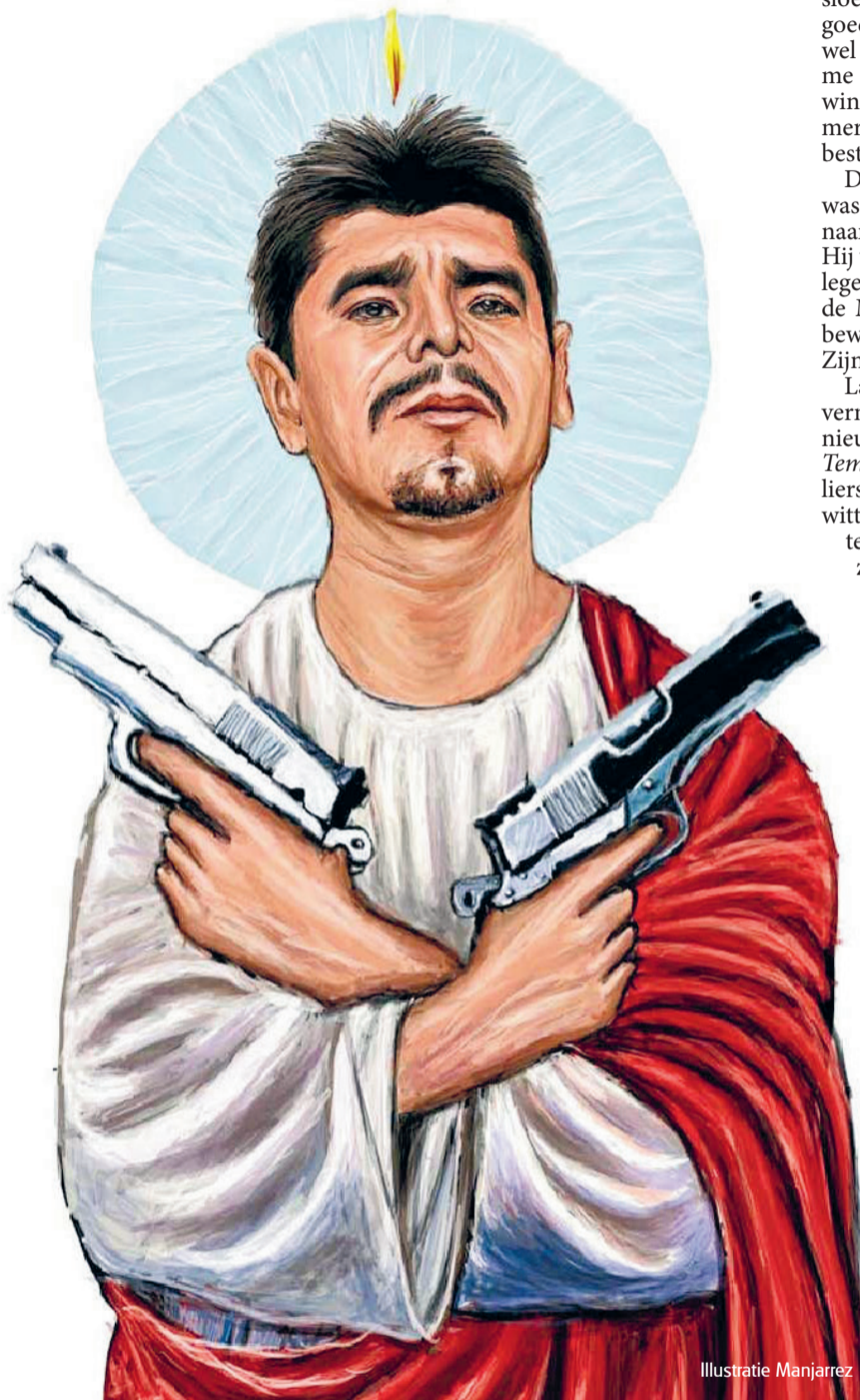
Om het volk voor zich te winnen doet de baas van het Mexicaanse drugskartel Los Caballeros Templarios zich voor als heilige. Politicoloog Rodrigo Peña González deed veldonderzoek naar maffia in eigen land en op Sicilië.

DOOR VINCENT BONGERS Op een nacht in september 2006 rijden drie pick-up trucks gevuld met zwaarbewapende mannen naar een nachtclub in de Mexicaanse stad Uruapan. Zonder iets te zeggen gooien ze vijf afgehakte hoofden op de dansvloer.

Ze laten een zogeheten *narcoman-ta*, een spandoek met boodschap, achter, die de actie toelicht: het misdaadkartel La Familia Michoacana vermoordt geen vrouwen, kinderen en onschuldigen, alleen diegenen die het verdienen. 'Dit is goddelijke rechtvaardigheid.' Een paar maanden later verschijnt in een lokale krant ook nog een advertentie met een *mission statement*: het kartel komt op voor de gewone man en vrouw en verzet zich tegen allerlei krachten die hen onderdrukken. Dankzij de familie zal alles veiliger worden. Niet langer zullen drugs de straten overspoelen.

'In de staat Michoacán strijden een grote verscheidenheid aan groepen om invloed', zegt de Mexicaanse politicoloog Rodrigo Peña González, die vandaag in Leiden promoveert. 'De georganiseerde misdaad, burgerwachtteams, de inheemse bevolking en lokale en federale autoriteiten knokken om de macht. Het is ook de staat waar de Mexicaanse *war on drugs* begon. Dat was niet lang na de afgehakte hoofden en de advertentie.'

Peña González onderzocht hoe 'La Familia' aan legitimiteit probeerde te winnen. 'Dat was een vreemde ervaring. Ik was een buitenstaander die naar binnen keek. Dat is wel gek in je eigen land. In gevaar ben ik niet geweest, denk ik althans, maar soms kreeg ik wel het gevoel dat er iets niet pluis was. Dan reageerde een geïnterviewde schichtig op een rondvliegen-

Illustratie Manjarrez

de helikopter: 'Waarom cirkelt dat ding hier steeds rond?' Die onrust sloeg dan weer over op mij. Maar goed, ik kom uit Mexico City, en ben wel gewend om regelmatig goed om me heen te kijken. Het vertrouwen winnen van journalisten, ondernemers en boeren in Michoacán was best lastig.'

De bepalende figuur bij La Familia was Nazario Moreno González, bijnaam *El Más Loco*, oftewel 'de gekste'. Hij werd in 2010 na een bloedige belegering van een stadje gedood door de Mexicaanse federale politie. Dat beweerden de autoriteiten althans. Zijn lijk werd niet gevonden.

La Familia transformeerde na de vermeende dood van Nazario in een nieuw kartel, namelijk *Los Caballeros Templarios* (de Orde van de Tempeliers). Peña González: 'Zij begonnen witte gewaden met rode kruizen erop te dragen op foto's. Ze deden alsof ze ridders waren uit de tijd van de Kruistochten, met zwaarden en al. Het was haast als een religieuze sekte met strikte regels: een groep die pretendeerde te bestaan uit Robin Hoods die het opnamen voor het volk. 'In deze periode werd bij ranches steeds vaker een figuur in wit gewaad waargenomen, een mysterieuze man die leek op Nazario. Het bleek dat hij helemaal niet dood was en achter de schermen aan de touwtjes trok. Er werd echt een cult omheen gevormd. De kartelbaas werd San Naza-

rio. Er verschenen standbeelden en altaren in poging om hem als nieuwe heilige te laten vereren door het volk.'

Ook brachten Nazario en het kartel boeken uit om de baas goed in de markt te zetten. 'Er zijn zeker vijf titels die wat betreft stijl flink van elkaar verschillen.'

In Nazario's memoires (titel: *Ze noemen mij 'de gekste'*) vertelt hij over zijn nederige afkomst en zijn verzet tegen de autoriteiten die niets anders hebben gebracht dan verwoesting, honger en onrechtvaardigheid. Er is ook een tempeliersbijbel in omloop, compleet met geboden. In een ander boek staat de kartelbaas op de cover naast Che Guevara, de Mexicaanse revolutionair Emiliano Zapata en jarezenstigsuperheld Kalimán. De Mexicaanse vlag is ook prominent aanwezig. Nazario als nationalistische strijder.'

Lukte het de tempeliers om als een legitieme organisatie te worden gezien? 'De personen die ik heb gesproken waren niet erg overtuigd. Er zijn wel demonstraties waarin mensen rondliepen met spandoeken waarop stond dat ze Nazario zo misten. Het is onduidelijk hoe authentiek die protesten waren. Wellicht was er dwang of is er betaald.'

In 2014 spoorde het Mexicaanse leger Nazario op. Dit keer overleefde de kartelbaas het echt niet. Het elimineren of gevangen nemen van leiders betekent echter niet dat het geweld stopt. 'Je hebt nu veel kleinere groepen die elkaar bestrijden. Het is chaotischer geworden.'

Ondertussen in Sicilië

'Het veldwerk in mijn eigen land was een grotere worsteling dan dat op Sicilië', zegt Rodrigo Peña González. In zijn proefschrift vergelijkt hij het Mexicaanse kartelgeweld met dat van de *Cosa Nostra* op Sicilië. 'Maar er is ook een krachtige anti-maffiabeweging. Het is fascinerend hoe mensen in Palermo zich bijvoorbeeld verzetten tegen afpersing. *Pizzo* heet het beschermgeld dat winkeliers aan de maffia moeten betalen. Er wordt een folder verspreid waarin staat welke winkels wel *pizzo* betalen en welke niet. Je weet dus waar je *pizzo-loze gelato* kunt kopen. Het is interessant om te zien hoe deze strijd zich in Italië verder ontwikkelt, wellicht kunnen we hun anti-maffia maatregelen naar Mexico exporteren.'

Academische Agenda

Prof.dr. M.L. Mearin Manrique zal op vrijdag 21 februari een oratie houden bij benoeming tot hoogleraar bij de faculteit Geneeskunde, met als leeropdracht *Pediatrics with as special task Coeliac Disease and other Chronic Inflammatory Bowel Diseases*. De titel van de oratie is 'Coeliac Disease: From Basic Science to Public Health, or, Arriving Late in Time?'

Prof.dr. A. Schmidt zal op vrijdag 28 februari een oratie houden bij benoeming tot bijzonder hoogleraar namens de Stichting Leerstoel Magdalena Moons bevoegd verklaard tot vestiging bij de faculteit Geesteswetenschappen met als leeropdracht *Geschiedenis van de stadscultuur*, in het bijzonder van Leiden. De titel van de oratie is 'Mensen maken de stad. Gender en diversiteit in de geschiedenis van de Leidse stadscultuur?'

Mw. M.A. Heijnen hoopt op dinsdag 25 februari om 10.00 uur te promoveren tot doctor in de Archeologie. De titel van het proefschrift is 'Here It Is - A Naahuatl Translation of European Cosmology: Context and Contents of the Izcatqui manuscript in the Royal Tropical Institute, Amsterdam'. Promotor is prof.dr. M.E.R.G.N. Jansen.

Dhr. P. Wu hoopt op dinsdag 25 februari om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'What's China's comment?'. Promotoren zijn prof.dr. T. van Haften en prof.dr. F.H. van Eemeren.

Mw. B. Changizi hoopt op dinsdag 25 februari om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Constraint-Based Analysis of Business Process Models'. Promotor is prof.dr. F. Arbab.

Dhr. L. Wang hoopt op dinsdag 25 februari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Reagent Controlled Synthesis of 1,2-cis-Oligosaccharides'. Promotoren zijn dr. J.D.C. Codee en prof.dr. G. A. van der Marel.

Dhr. H. Shan hoopt op dinsdag 25 februari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Towards High Performance and Efficient Brain Computer Interface Character Speller: Convolutional Neural Network based Methods'. Promotoren zijn dr. T.P. Stefanov en prof.dr. A. Plaet.

Dhr. C.K. Green hoopt op woensdag 26 februari om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Pride, Prejudice and Manchurian Heritage: North Korean Migrants and Memories of a Land Left Behind'. Promotor is prof.dr. R.E. Breuker.

Dhr. J. van Kralingen hoopt op woensdag 26 februari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Rechtsgeleerdheid. De titel van het proefschrift is 'De ondeelbaarheid van het pand- en hypotheekrecht, deconstructie van een leerstuk'. Promotoren zijn prof.dr. W.J. Zwolve en prof.dr. E. Koops.

Mw. J. de Lima Santiago hoopt op woensdag 26 februari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Zoonimia Histórico-comparativa: Deno-

minações dos antilopes em bantu'. Promotor is prof.dr. M.P.G.M. Mous.

Mw. L. Jiang hoopt op donderdag 27 februari om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Chemical functionalization of the graphene surface for electrical and electrochemical sensing application'. Promotor is prof.dr. A. Kros.

Dhr. N.R.M. Reintjens hoopt op donderdag 27 februari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Synthetic carbohydrate ligands for immune receptors'. Promotor is prof.dr. G.A. van der Marel.

Mw. X. Li hoopt op donderdag 27 februari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'The integration of meta-analysis and classification & regression trees: meta-CART'. Promotor is prof.dr. J.J. Meulman.

Dhr. D. Van hoopt op dinsdag 3 maart om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Bayesian Inference for Gaussian Models'. Promotor is prof.dr. A.W. van der Vaart.

Dhr. E.D. Orsel hoopt op dinsdag 3 maart om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Archeologie. De titel van het proefschrift is 'De Ordinaire kap'. Promotoren zijn prof.dr.ing. D.J. de Vries en prof.dr. G. van Tussenbroek (UvA).

Mw. E.M. Veltman hoopt op dinsdag 3 maart om

16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Patterns of late life depression'. Promotoren zijn prof.dr. R.C. van der Mast en prof. dr. M.L. Stek (GGZ inGeest).

Dhr. P.S. Siebenga hoopt op woensdag 4 maart om 10.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Characterization and re-evaluation of experimental pain models in healthy subjects'. Promotor is prof.dr. A.F. Cohen.

Mw. N.P. van den Bedem hoopt op woensdag 4 maart om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Sociale Wetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Emotions and Psychosocial development of Children with and without Developmental Language Disorder'. Promotor is prof.dr. C. Rieffe.

Dhr. N.C. Budhiparama hoopt op woensdag 4 maart om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Total Knee Arthroplasty, Asian Perspectives'. Promotoren zijn prof.dr. R.G.H.H. Nelissen en prof.dr. S. Parratte (Hospital of Marseille).

Mw. I.S. Sundström hoopt op donderdag 5 maart om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'The iconography of Avalokiteśvara in Java'. Promotor is Prof.dr. M.J. Klokke.

Mw. M.G. Pouwer hoopt op donderdag 5 maart om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Efficacy, safety and novel targets in cardiovascular disease'. Promotor is Prof.dr. J.W. Jukema.

Maretjes

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leiden.univ.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Do meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord**, 28 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8, waarvan 7 met vergoeding van 5 tot 10 euro. **Voortgezet onderwijs**: *Aardrijkskunde, 4 havo. *Management en Organisatie, 6 vwo. *Twee leerlingen Nederlands, 4 havo. *Engels, brugklas. *Engels, luister- en leesvaardigheid, 4 havo. **Leiden-Zuid**, 4 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. Onderwijswinkel Arubapad 2 (Het Gebouw), ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijf endertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.V., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

English page

Photo by Taco van der Eb

Protesting is a “fundamental right”

The university wants to be better prepared for future activism

According to the PVV Party, activist movement Extinction Rebellion's protest at Leiden's Dies Natalis ceremony (Founding Day) is evidence of Dutch universities' left-wing bias.

BY VINCENT BONGERS Bas Knapp of the Liberal Students' Party asked questions in the University Council about the protests held by climate action group Extinction Rebellion in December, when the activists held “die-ins” in a number of university buildings. Knapp wanted the Executive Board to explain whether pretending to die for the climate and other kinds of protest are permitted and whether the university has a policy on demonstrations.

To Knapp's amazement, Rector Carel Stolker began answering the questions by talking about the demonstration held by Extinction Rebellion during the Dies ceremony earlier this month. “The group held protests then too. We discussed what we would allow and what not and they stuck to it. This is the home of freedom, demonstrating is a fundamental right and that means that people must be able to talk about such burning issues too. And they can in Leiden.”

Stolker added that right-wing political party PVV had also raised the issue of the Dies protests in the Dutch Lower House. Harm Beertema, MP for PVV, has confirmed that he had asked Minister van Engelshoven about Leiden's Dies during Monday's debate on higher education.

“I asked the Minister whether she regarded Leiden University's invitation to Extinction Rebellion as proof of Dutch universities' left-wing bias. We're talking about a group that's on the United Kingdom's list of extremist organisations and Leiden just invites them here.” (XR was briefly listed on CONTEST, the UK's counter-terrorism programme. However, the list has been withdrawn.)

Beertema claims that their activities were not protests. “If the university allows them to speak, it's an invitation, but the Minister carefully evaded the questions I raised.”

At the University Council meeting, Knapp said that he was not concerned about the Dies protest. “I'm not questioning the right to demonstrate”, he explained, “what I'm worried about is the protest in

the University Library in December, which took place inside the library's security gates. Lots of people reported it to me, lots of them were very unhappy about it. I want to know whether it's acceptable to invest in staff and means to facilitate demonstrations in places you can only access with a card.”

“There have been very few protests so far”, Stolker answered, “but we have the impression they could be on the rise. We had all that fuss about Black Pete in The Hague as well. We're going to make some rules about how to deal with this kind of protest and see whether we can come up with a protocol for demonstrations so we don't need to give instructions on what is allowed and what not on WhatsApp the evening before.”

Knapp would not let him off that easily: “You haven't answered my question. People are apparently allowed to stage a protest in the University Library without a card. Are we going to let farmers do that too? After all, the same rules should apply to them.”

“There are limits”, Stolker replied. “It would be unacceptable if the protesters invaded the staff's offices. It depends, too, on whether they're students or not, or whether the protest is related to our education or research. Nonetheless, if there are students who believe that the Urgenda judgment (requiring the Dutch government to substantially lower its greenhouse gas emissions) is the weirdest one ever, they should be allowed to protest against it.”

When in doubt, press this button

Research suggests that a “doubt button” could help prevent the spread of fake news on WhatsApp.

BY ANOUSHKA KLOOSTERMAN WhatsApp has a problem with fake news: the messages are encrypted, so nobody has any idea of what is going on – even WhatsApp doesn't know. It's good news if you appreciate your privacy and don't want Mark Zuckerberg reading over your shoulder. However, the drawback is that there is no control over rumours spread by app groups and there is no authority to combat fake news with fact checkers in the way that Facebook does.

It can have drastic results. Unsub-

stantiated rumours can cause panic or mass hysteria and have already had fatal consequences in India: 46 people were killed and 43 wounded in the “WhatsApp lynchings” of 2017 and 2018, a series of lynchings that occurred after app groups spread fake news about kidnappings and paedophiles.

“People are happy with encryption”, explains researcher Simon Chauchard, who recently arrived at Leiden University to teach Political Sciences, “but it's also a problem because rumours circulate without any form of control.”

He and his colleagues studied fake news on WhatsApp – research funded by Facebook – by testing

the effectiveness of enabling users to point out fake news to each other among some five thousand Indian respondents. “Actually, there's no other way of curbing fake news on WhatsApp except by users telling each other: ‘No, that's not true.’”

“The interesting thing is: lengthy corrections are not more effective than brief responses. It doesn't matter how elaborate the correction is, not that lengthy corrections are common in actuality – people don't bother to look for sources or write long answers. We can't be bothered. But we've demonstrated that even if they did, it wouldn't make any difference.

“We recommend that WhatsApp

makes it as easy as possible to call out fake news. One suggestion is some sort of doubt button, like the ‘like button’, which should be easy enough to arrange. At the moment, I'm experimenting with a button shaped like a red flag that I photograph into it to see how people react.”

India has the most WhatsApp users in the world: Chauchard estimates that there are about four hundred million of them, a third of the population. “A hundred per cent of smartphone users have it and they're on it all day long. The servers jam up every morning because everyone switches on at eight or half past eight. But WhatsApp is in trouble in India. They have a ma-

major problem with disinformation.” Some politicians are involved, but there are also rumours with “ethnic overtones” which sometimes incite violence.

It's not surprising then that the idea of the doubt button was a hit on social media and on Indian news sites. “The study hasn't been published yet”, Chauchard stresses, “but when we mentioned it on Twitter, it exploded. People were very enthusiastic: ‘Researchers found a way to cure WhatsApp!’, that kind of thing.”

“We're not calling it a cure because it also means that people can say ‘this isn't true’ about things that are right, and then we're in even bigger trouble.”

Er gaat altijd wel iets mis

Bij Personal Trainer mogen de liedjes uit elkaar vallen

Personal Trainer, de band van Willem Smit, staat steeds in wisselende formatie op het podium – nagenoeg zonder te repeteren. Zaterdag staan ze op het festival Peel Slowly and See.

DOOR SUSAN WICHGERS 'Ik had zelf alleen nog maar in bands gespeeld met vier mensen', vertelt zanger-gitarist Willem Smit (23). 'Het idee was om een set te maken die in elkaar overloopt en die te spelen met alle muzikanten die ik leuk vind. Er zijn zoveel goede muzikanten, dus de opties zijn talrijk.'

Dat werd Personal Trainer. Best een slechte bandnaam, vindt Smit zelf. 'We gebruiken veel Engelse woorden op dagelijkse basis, en sommige klinken meteen als een band, vind ik. Zoals Personal Trainer. Ik ben groot fan van bandnamen bedenken, maar dit is eigenlijk geen waterdichte naam.'

De eerste keer speelden ze in Hengelo in café De Nul, voor vijf man publiek. Inmiddels heeft de band ook door Engeland getoerd – toen wel in een vaste formatie van acht muzikanten.

'We repeteren drie uur, en daarna gaan we het podium op', legt Smit uit. 'Er gaat bijna elke show wel iets

finaal mis. Dat maakt het voor ons ook extra spannend.'

Dat het misgaat, horen ze gelukkig vooral zelf. 'Ik houd zelf van liedjes die helemaal uit elkaar vallen, dat je door de bomen het bos niet meer ziet, en dat het daarna weer rechtlijniger wordt. Er is sowieso al veel onduidelijk in onze muziek, dus het is voor het publiek niet te onderscheiden of het echt misgaat, of dat het erbij hoort.'

Nu spelen ze vooral veel indie-rock ('met veel gitaar'), maar op Peel Slowly and See zal Personal Trainer ook wat pop laten horen. 'Ik ben nu bezig met muziek die wat meer richting Justin Timberlake en

Madonna gaat. Ik wilde dansbaarheid. Op het festival spelen we ook een poppig liedje. Dat wordt wel even billenknippen, want we hebben 'm nog niet geoefend.'

Smit is ook de voorman van Canshaker Pi, waarvan net het derde album is verschenen. 3voor12 noemt hem 'het gezicht van de Nederlandse indiescene'. Maar hij kan er nog niet van leven, vertelt hij Smit. 'Zelfs voor echt goede muzikanten is het geen vetpot. Ik zit in de gelukkige situatie dat ik bij mijn vriendin kon gaan wonen, daardoor is het net te doen. Anders zou ik het misschien net aan redden.'

'Sowieso heb ik er altijd een bij-

baan naast. Ik ben fietsbezorger geweest voor Foodora, afwasser, straatwerf, dat was trouwens echt het stomste bijbaantje ooit. Al het geld stop ik weer in de bands. Ik vind dat helemaal geweldig om te doen, en probeer daar een weg omheen te vinden.'

Ook meespelen met Personal Trainer? Kan gewoon. Mail naar iwanabeinpersonaltrainer@gmail.com

Peel Slowly and See, met o.a. Personal Trainer, Cykada en Shortparis
Gebr. De Nobel en Scheltema
22 februari, 19.00, € 25

Willem Smit (midden): 'Personal Trainer is eigenlijk geen waterdichte naam.'

Hij wil dat we plastic respecteren

Maori-kunstenaar creëert een onderwaterwereld van flessen

De Nieuw-Zeelandse kunstenaar George Nuku bouwde met behulp van Leidse vrijwilligers zeedieren van gebruikte flessen. Waarom? 'Dat moet je mij laten zeggen.'

DOOR TIRZA PULLEMAN Een futuristisch zeeleven van plastic. Daarmee exposeert Maori-kunstenaar George Nuku (56) nu in het Volkenkunde Museum in Leiden. Van Italië tot Nieuw-Zeeland en van Engeland tot Taiwan: zijn kunstwerken zijn de hele wereld over geweest.

Met 180 vrijwilligers maakte hij voor Leiden van duizenden ingezamelde flessen kwallen, koraal en vliegende vissen.

'Ik doe dit nu dertig jaar', zegt hij aan de telefoon, terwijl hij in Museum Volkenkunde bezig is met het opstellen van zijn kunstwerk. 'Ik heb meer dan vijftig projecten van plastic gemaakt voor musea over de hele wereld.'

Waarom gebruikt u plastic?
'Omdat ik dat wil.'

Maar waarom is dat?
'Omdat ik dat wil. Ik hou van plastic.'

Waarom houdt u van plastic?
'Omdat het mooi is.'

Maar het is ook vervuילend...
'Maar dat betekent niet dat het niet mooi is.'

'Vroeger was het materiaal om ons heen hout. Nu leven we in een plastic wereld.'

U verwerkt de Maoritraditie in uw kunst, toch?
'Ja, zo zou je het kunnen zeggen.'

Kunt u dat uitleggen?
'Ik ben een Maori. Ik draag de traditie voort.'

Maar hoe dan?
'Ik ben een beeldhouwer, net als mijn familie. Maar dat weet je al.'

Ja, maar ik wil graag weten hoe u dat doet.
'Ja, maar... oké, ga maar door met je vragen.'

Hoe is de Maoritraditie verwerkt in uw kunstwerk in het Volkenkunde Museum?
'Op verschillende manieren. De twee kano's in het museum zijn door Maori's gemaakt. Ken je die niet? Je

hebt niet veel research gedaan, man. Ik geef je door aan iemand die het je in het Nederlands uitlegt.'

Maar...
'Hang on.'

Na wat gestommel neemt Wonu Veys, de curator van de Oceanië-expositie, de telefoon over. Zij vertelt hoe de kunst van Nuku past in de

brede traditie van de Maori. 'Net als zijn voorouders, werkt George met het materiaal om hem heen. Vroeger was dat hout, nu leven mensen volgens hem in een plastic wereld. Daarom wordt het al snel afgedaan als een minderwaardig, vervuילend materiaal. Maar George wil dat mensen plastic respecteren.'

Na een paar minuten geeft ze de telefoon weer terug aan George.

U zei dat plastic mooi is. Maar wordt uw gemeenschap in Nieuw-Zeeland niet ook vervuילd door plastic?
'Dat geldt voor de hele wereld.'

Is uw kunstwerk ook een soort waarschuwing?
'Nee, dat zeg ik niet, dat zeg jij. Ik zeg dat niet.'

Is het dan een viering van plastic?
'Nee, dat zeg ik ook niet.'

Wat zegt u dan?
'Jij moet het niet zeggen, je moet het mij laten zeggen.'

Oké.
'De vervuiling is heilig, en het plastic bewijst stabiliteit. Omdat het verbonden is met de belangrijke dingen in de wereld. Licht en water. Dat is de bron van het leven. Het plastic spreekt daarover.'

George Nuku, Bottled Ocean 2120.
Te zien in Museum Volkenkunde

Kamervragen

Foto Taco van der Eb

Column

Amerika is een derdewereldland

Na zo'n drie weken doorgebracht te hebben in het land van Supersize Alles, supermarkten zonder fruit en aangesproken worden met 'How are you darling?' (terwijl degene die je de vraag stelt het antwoord geen moer kan schelen), bevind ik me in een nietszeggende vertrekhal van het vliegveld van Boston.

Vliegvelden zijn plekken waar de tijd altijd stilstaat. Ze lijken buiten de *space time continuum* te vallen. Er zijn krijsende terrorbaby's, overspannen wereldreizigers met Weltschmerz en mensen die het nodig achten om overal waar mogelijk hun schoenen uit te doen en hun blote voeten op lege stoelen te gooien. Iedereen leeft volledig langs elkaar heen en slaapt, eet hamburgers of belt enthousiast met het thuisfront. Elk willekeurig uur van de dag, non-stop.

Nu ik me in zo'n mooi stukje niemandsland bevind, en vooral afleiding zoek van de blote voeten die zo'n twee meter van me verwijderd zijn, lijkt het me een strak plan om mijn analyse van drie weken in de VS eens uit te werken. Een tipje van de sluier: Amerika is eigenlijk gewoon een derdewereldland met een paar goed-geadveteerde steden die de achterstaligheid van de rest van de bende op admireerbare wijze weten te verbloemen.

De problematiek van de VS is al merkbaar bij de kleinste dingen.

Als je stad en land af moet zoeken voor een fatsoenlijke bak koffie in een metropool als New York, en het niet denkbaar is om een bakje fruit te kunnen kopen (gevuld met ongeveer 5 stukjes appel en 9 druiven) voor minder dan 7 dollar maar je wel op elke hoek van de straat 'breakfast pizza' (ik lieg niet) kan krijgen, vind ik het niet zo heel bijzonder dat men dingen als een paar simpele sociale voorzieningen of een strafrechtstelsel zonder systematisch racisme niet voor elkaar krijgt. Het kan allemaal maar moeilijk zijn.

Maar goed, we kunnen in ieder geval één ding leren van onze vrienden van de overkant van de Atlantische Oceaan: zolang je maar goed genoeg je best doet in het volhouden dat je fantastisch bent, gaan anderen het nog geloven ook.

Het heeft even op zich laten wachten, maar het is best geruststellend dat ik dan uiteindelijk toch nog mag begrijpen waar 'Make America Great Again' op slaat. Ik heb het met die arme stakkers te doen.

MAIA DE QUAY is student rechten

'Als je wil, is het altijd carnaval'

Dirk van Vugt (24, geschiedenis)

Huis: CF 30
Adres: César Franckstraat
Grootte: 12 m²
Prijs: € 320
Huisgenoten: 2

Wat heb jij aan?

'Een boerenkiel. Zoals Leidse studenten jasje-dasje gaan, draag je deze bij carnaval. Daar doe je buttons, speldjes en patches op, om te ruilen. Ik heb een hele stapel van mijn carnavalsvereniging, een soort los dispuut met zo'n twintig jeugd-vrienden en anderen. We heten Dik van 't Sund, Tilburgs voor moedertjes die het zonde vinden om eten weg te gooien dus het allemaal zelf opeten. 'Vroeger was Tilburg een textielstad en konden arbeiders hun pis verkopen omdat er, door de ammoniak, mee ge-

wassen kon worden. Zo konden ze een zakcentje bijverdienen: daarom heten de Tilburgers met carnaval Kruikenzeikers.'

Wanneer begint het?

'Ik heb donderdagavond nog een gala van mijn studievereniging. De dag erop moet ik paraat staan voor de kroegentocht. Zaterdag is de inhaal van de prins, dan draagt de burgemeester de sleutel van de stad aan hem over. Het feest gaat door tot en met dinsdag.

'In Leiden wordt er niet zoveel rekening gehouden met het carnavalsseizoen. Ik heb weleens tot vier uur 's ochtends staan carnavallen om vervolgens om negen uur in college te zitten. Vorig jaar deed ik een bestuursjaar bij mijn studievereniging, en kon ik gelukkig de carnavalsperiode vrij houden.'

Wacht even, zei je nou 'carnavalsseizoen'? Wat is dat?

'Diehards bedenken altijd een reden om te carnavallen. In de zomer wordt er iets georganiseerd en op 11 november wordt de nieuwe prins bekendgemaakt. Vanaf dan is er – als je zoekt – ieder weekend wat te doen. Hier heb je een drukke agenda en deadlines, terug daar is het tijd voor een goede babbel en een biertje. Je stapt even je oude leven in.

'Leiden is een rukstad als het op uitgaan aankomt. In Tilburg heb je straten met tien tot twintig kroegen. Toen ik hier ging studeren, merkte ik dat ik anders was. Mensen zijn hier veel directer. Ik ben daardoor de Brabander in mezelf meer gaan waarderen.

'Afgelopen carnaval heb ik nog een pilsje gedeeld met de commissaris van

de koning, terwijl ik die helemaal niet ken. Het zou goed zijn als mensen hier ook eens wat losser en socialer zouden zijn met degene die ze niet kennen.'

Maar die muziek is toch vreselijk?

'Juist niet! Zodra in januari alle artiesten hun nieuwe nummers uitbrengen staat bij mij de playlist op. "Un Lekker Delleke" vind ik wel een leuke: dat gaat over een lekkere frikadel, én over een vrouw, inderdaad. Carnavalsnummers hebben vaak een seksuele ondertoon. In Brabant wordt er met een knipoog gekeken. Mensen begrijpen wel dat iets niet door de beugel kan, maar het mooie aan carnaval is dat alles op z'n kop staat: wat normaal niet kan, kan dan wel.'

DOOR VERA ARNTZEN

Bandirah

